

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/82/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120201006
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4120201006.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Sone Zmekovej v spore žalobcu: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. I. XX, G. - V., zastúpený: JUDr. Kristína Panasiuková, advokátka so sídlom Damborského 3, Nitra, IČO: 42 332 711, proti žalovanému: Mesto Nitra, so sídlom Štefánikova trieda 60, Nitra, IČO: 00 308 307, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 2. marca 2022, č. k. 16C/5/2020-297, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 2. marca 2022, č. k. 16C/5/2020-297 žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému sa proti žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na § 1 ods. 1, § 9 ods. 1, 2, 3 nariadenia 47/1955 Zb., § 460, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, 2, § 134 ods. 1, 3, 4 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou, doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 20.01.2020, domáhal určenia, že do dedičstva po poručiteľovi Y. L., rod. L., nar. dňa XX.XX.XXXX, naposledy bytom G., R. dolina č. XXX/XX, zomrelom dňa XX.XX. XXXX patria nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. J., okres G., obec G., zapísané na LV č. XXXX ako pozemky parcely registra „C“ evidované pod parc. č. 1501 ako zastavaná plocha a nádvorie o výmere 291 m² a parc. č. 1502 ako vinica o výmere 549 m², a to v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 2/3-ín vo vzťahu k celku. Poznamenal, že predmetom tohto súdneho konania je určenie, že pozemky v podiele 2/3 vo vzťahu k celku, ktoré neboli predmetom dedičského konania po poručiteľovi - otcovi žalobcu, patria do dedičstva po poručiteľovi, a teda majú byť dodatočne prejednané v dedičskom konaní k novoobjavenému majetku. Túto určovaciu žalobu podáva dedič po poručiteľovi voči osobe, ktorá sa neprávom domnieva, že je vlastníkom sporných pozemkov, ktoré sú dnes zapísané na LV č. XXXX pre kat. úz. J. ako parcely registra „C“ evidované pod: - parc. č. 1501 ako zastavaná plocha a nádvorie o výmere 291 m² a parc. č. 1502 ako vinica o výmere 549 m². Uviedol, že sporné pozemky nadobudli ešte starí rodičia žalobcu v roku 1960. Následne tieto pozemky v časti 2/3 vo vzťahu k celku zdedil otec žalobcu. Zvyšný podiel o veľkosti 1/3 vo vzťahu k celku zdedila sestra žalobcovho otca, teda teta žalobcu, pani N. O.. Žalobca je jediným dedičom (právnym nástupcom) po svojom otcovi, pričom v dedičských konaniach po otcovi neboli sporné pozemky prejednané. Žalovaný je zapísaný na LV č. XXXX pre kat. úz. J. ako v 1/1 výlučný vlastník sporných pozemkov, ktoré podľa žalobcu v podiele 2/3 vo vzťahu k celku patria do dedičstva po poručiteľovi - otcovi žalobcu. Žalobca žalobou spochybňuje vlastnícke právo žalovaného

k sporným pozemkom, ktoré je aktuálne zapísané v katastri nehnuteľností. Rozhodnutím v tomto spore by žalovaný jednoznačne bol dotknutý na svojich domnelých právach, z ktorého dôvodu je daná jeho pasívna vecná legitímácia. Naliehavý právny záujem odôvodnil s cieľom odstránenia právnej neistoty v jeho postavení spojenom s vlastníctvom sporných pozemkov. Určovací žaloba, ktorou žalobca sleduje dosiahnutie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným stavom, je jediným možným prostriedkom nápravy aktuálnej situácie, ktorá je v rozpore s realitou. Cieľom tejto žaloby je zosúladienie zápisu vo verejnom registri so skutočným stavom tak, aby bola zaistená právna istota a oprávnené nároky žalobcu, ako aj ochrana tretích strán. Starí rodičia žalobcu boli vlastníkami pozemku parc. č. 4258 v kat. úz. G. o výmere 1272 m². Na základe rozhodnutia odboru pôdohospodárstva rady Mestského národného výboru v Nitre zn. Pôd/1978/1960 zo dňa 23.03.1960 bolo rozhodnuté, že tento pozemok bude nimi poskytnutý do užívania Čsl. štátu na výmenu s iným pozemkom - parcelou č. 4408 v čiastke 899 m². Počnúc vydaním tohto rozhodnutia prestali starí rodičia žalobcu užívať svoj pozemok o výmere 1272 m² a začali užívať pozemok parc. č. 4408 v čiastke 899 m². Odovzdanie pôdy potvrdzuje aj ďalšia písomnosť vydaná Odborom pôdohospodárstva rady Mestského národného výboru v G. zn. Pôd/7337/1960 zo dňa 26.07.1960 označená ako „Upustenie od vyrubenia ďalšieho užívacieho poplatku prídelcom, ktorí v rámci HTÚP odovzdali pôdu soc. sektoru - rozhodnutie“, v ktorej sa uvádza, že parcela č. 4408 pochádza z majetku, ktorý prepadol v prospech Čsl. štátu rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 3/To/798/58-958 a že starý otec žalobcu s manželkou ho dostali v rámci HTÚP ako náhradu. Zároveň konštatoval, že pôvodný pozemok, ktorý starý otec s manželkou odovzdali Štátnym majetkom v Nitre (t. j. parc. č. 4258 o výmere 0,1272 ha v kat. úz. G.), menovaní nenadobudli ako prídelcovia, ale túto pôdu nadobudli odkúpením. Parcela č. 4408 bola po smrti právneho predchodcu žalobcu predmetom dedenia. Z rozhodnutia Štátneho notárstva v Nitre o dedičstve D 635/69 zo dňa 09.06.1969 vyplýva, že podľa dohody o vyporiadaní o dedičstve sa dedičia zo zákona dohodli tak, že túto parcelu preberajú: Y. L. ml. (otec žalobcu) v 2/3-ínách, a N. O., rod. L. (sestra žalobcovho otca) v 1/3. Rozhodnutím Štátneho notárstva v Nitre D 635/69-12 zo dňa 23.09.1981 došlo k doplneniu pôvodného dedičského rozhodnutia (zo dňa 09.06.1969) z dôvodu zápisu rozdelených parciel č. 4408/1-7 do LV č. XXXX pre kat. úz. G., a to tak, že k pozemkom parc. č. 4408/1-7 má byť zapísané vlastníctvo okrem iných aj na otca žalobcu a jeho sestru. Na základe Rozhodnutia Štátneho notárstva v G. zo dňa 09.06.1969 otec žalobcu v podiele 2/3 a teta žalobcu v podiele 1/3 začali ako vlastníci užívať parc. č. 4408 o výmere 899 m². Teta žalobcu súhlasila, aby otec žalobcu bezodplatne užíval aj jej 1/3-vý podiel pripadajúci na zdedený pozemok. Z dôvodov, ktoré žalobcovi nie sú zrejmé, k zápisu uvedených rozhodnutí do katastra nehnuteľností dodnes nedošlo. Otec žalobcu a jeho teta sa spoliehali na rozhodnutie Štátneho notárstva v Nitre (neskôr potvrdené aj rozhodnutím z roku 1981) a po celý čas užívali zdedený pozemok ako vlastníci, keď pozemok bol na základe žiadosti otca žalobcu zo dňa 1981 vyňatý z poľnohospodárskeho pôdneho fondu vo výmere 300 m²; otec žalobcu si na pozemku postavil vlastný rodinný dom, ktorý obýval podľa rozhodnutia vydaného Mestským národným výborom v G. dňa 15.10.1984 pod č. OÚPA 5436/1984-Sá; otec žalobcu požiadal o pridelenie súpisného a orientačného čísla pre rodinný dom; otec žalobcu podal daňové priznanie k dani z nehnuteľností, pričom popri rodinnom dome uviedol aj pozemky, na ktoré bola pôvodná parc. č. 4408 rozdelená; otec žalobcu a neskôr jeho matka platili daň z nehnuteľností aj za pozemky. Zdôraznil, že starí rodičia žalobcu, ako ani otec žalobcu a jeho teta (neskôr ani sám žalobca), neboli po celú dobu užívania žiadnym spôsobom rušení vo výkone svojich vlastníckych práv, t. j. nikto vrátane žalovaného ich nikdy nevyzýval na upustenie od užívania sporného pozemku alebo na zaplatenie akejkoľvek náhrady za jeho užívanie. Neboli žalovaným rušení vo výkone vlastníckeho práva ani po rozdelení sporného pozemku a zápise vlastníckeho práva v prospech žalovaného v katastri nehnuteľností. List zo dňa 19.06.2019, ktorým žalovaný oznámil žalobcovi, že bude zvažovať predaj alebo nájom sporných pozemkov, je v zásade prvým dokumentom, ktorým žalovaný spochybnil predmetné vlastnícke právo. Žalobca má za to, že jeho otec a teta dobromyseľne spolu ako vlastníci užívali predmetný pozemok, a to aj po jeho rozdelení na pozemky tak, ako sú dnes evidované v katastri nehnuteľností. Ak by súd mal za to, že otec žalobcu a teta žalobcu nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k pozemkom na základe rozhodnutí Štátneho notárstva v G., vydaných v dedičskom konaní po ich otcovi, má žalobca za to, že otec žalobcu a teta žalobcu spĺňajú všetky zákonné podmienky nevyhnutné pre vydržanie vlastníckeho práva k spornými pozemkom.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že ju považuje za predčasnú a nedôvodnú. K otázke naliehavého právneho záujmu uviedol, že s jeho tvrdením, ktoré je uvedené v žalobe sa nestotožnil, keďže v tomto prípade výrok rozsudku o určení, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva ešte neznamena, že v čase jeho vyhlásenia nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností žalovaný, preto takýto výrok neodstraňuje istotu v právnych vzťahoch. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho

záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné ďalšie súdne konanie alebo konania. Ak by súd žalobe vyhovel a rozhodol v súlade so žalobným petitom, nasledovali ďalšie konanie a to v konaní o dedičstve, ktorom sa rozhodne, ktorý dedič nadobudne vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam. Podľa jeho názoru nie je naliehavý právny záujem v tomto konaní daný. Žalobca sa nemohol domnievať, že je vlastníkom nehnuteľností, čo deklaroval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo 115/08. Podľa žalovaného žalobca ako aj jej právni predchodcovia mali dostatok času na vykonanie zápisu, ak by tu existoval oprávnený nárok a vkladuschopná listina. Právny predchodca žalovaného nadobudol vlastnícke právo k pozemkom v takom rozsahu, v akom sú dnes, dohodou o zrušení spoluvlastníctva z 20.06.1990, podľa ktorej bol vykonaný zápis v operáte katastra. Pozemky prešli podľa zák. č. 138/1991 Z. z. o majetku obcí zákonne do vlastníctva žalovaného. Dohodou o zrušení spoluvlastníctva nehnuteľností zo dňa 20.06.1990 sa teda Československý štát, MSNV v G., finančný odbor stal výlučným vlastníkom pozemkov EN parc. číslo 1502 - vinica o výmere 549 m² a EN parc. číslo 1501 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 291 m². Stalo sa tak čase, keď už predmetná stavba vo vlastníctve manželov L. na predmetnom pozemku stála. V predložených dokladoch absentuje podľa neho vkladuschopná listina, napr. overená kópia prídelovej listiny a konečný prídelový plán. Samotné rozhodnutie odboru pôdohospodárstva rady MsNV v G. zn. Pôd/7337/1960 zo dňa 23.03.1960 nemá automaticky právne účinky nadobudnutia vlastníckeho práva. Aj rozhodnutie Štátneho notárstva v G. zo dňa 23.09.1981 uvádza, že predmetnú časť pozemku dostal žalobca výmenou za pozemok parc. č. 2652, a tie nekorešponujú s uvedeným rozhodnutím MsN v G., kde sa uvádza parc. č. 4258. Nie je zrejmé, z akých podkladov vychádzalo rozhodnutie štátneho notárstva, a preto nie je možné listiny považovať za relevantné. Poukázal na nález Ústavného súdu SR z 16.03.2016, sp. zn. I. ÚS 549/2015. Z uvedeného je možné usúdiť, že pozemky boli manželom L. dané do užívania, nie však do vlastníctva. Vecnoprávne účinky nadobudnutia vlastníckeho práva nastávajú výlučne právoplatným rozhodnutím katastra o povolení vkladu. Už v rímskom práve platila zásada, že „práva patria len bdelym“, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí si svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. K otázke vydržania uviedol, že sám žalobca si nie je istý a spochybňuje váhu predložených listín, a teda aj svoje vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam, pretože si uplatnil aj námietku vydržania. Týmto spôsobom sa nadobúda vlastnícke právo uplynutím kvalifikovanej vydržacej doby, ktorá je 10 rokov pri nehnuteľnostiach. Ďalej sa vyžaduje oprávnená držba po celú dobu. Keďže žalobca nikdy nebol evidovaným vlastníkom nehnuteľností, nemohol sa ani dobromyseľne domnievať, že je ich vlastníkom. Zastával názor, že predmetné nehnuteľnosti nadobudol vydržaním uplynutím 10 ročnej vydržacej doby a to dňa 21.06.2000, pričom pre vydržanie boli splnené všetky zákonné podmienky. Odo dňa zápisu vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam v zmysle Dohody o zrušení spoluvlastníctva zo dňa 20.06.1990 sa stal dobromyseľným držiteľom predmetných nehnuteľností v tom, že mu tieto patria, pričom jeho presvedčenie má oporu v skutkových okolnostiach, ktoré nasvedčujú tomu, že predmetné nehnuteľnosti by mohli držiteľovi patriť.

5. Žalobca v rámci repliky uviedol, že odmieta, že by ním podaná určovacia žaloba trpela vadou nedostatku naliehavého právneho záujmu a zotráva na svojom názore, podľa ktorého naliehavý právny záujem žalobcu na určení práva je daný vždy, ak zo zápisu vo verejnom registri vyplýva, že tvrdené právo patrí žalovanému (Števček, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, str. 504.) Nakoľko v danom prípade tvrdené (t. j. vlastnícke) právo podľa zápisu vo verejnom registri svedčí v prospech žalovaného, naliehavý právny záujem žalobcu na určení jeho vlastníckeho práva je bez ďalšieho daný a spochybníť ho nemôže ani predpoklad iniciovania a vedenia ďalšieho súdneho konania; v tomto prípade dedičského konania o znovuobjavenom dedičstve. Je logické, že pokiaľ žalobca má záujem domáhať sa priznania vlastníckeho práva odvodeného od majiteľských práv svojich nebohých právnych predchodcov, nemá inú možnosť, ako len robiť tak v rámci riadneho a zároveň jediného možného zákonného postupu, ktorý má žalobca v tejto súvislosti k dispozícii. Takým postupom je uplatňovanie vlastníckych práv v rámci dvoch (nevyhnutných) súdnych konaní, v rámci ktorých by súd v prvom konaní deklaroval, že dotknuté nehnuteľnosti (t. j. parcela č. 1501 o výmere 291 m² a parcela č. 1502 o výmere 549 m² v katastrálnom území J.) patria do majetku po nebohých predkoch žalobcu, pričom za vlastníka týchto nehnuteľností by žalobca mohol byť označený až po právoplatnom ukončení následne začatého dedičského konania (ktorého by sa, navyše, žalobca zúčastňoval iba ako jediný dedič). Potreba začatia a vedenia dvoch súdnych konaní však nemôže za žiadnych okolností predstavovať prekážku, pre ktorú by snáď žalobca nemal mať nárok žiadať súd o priznanie majetkových práv resp. prekážku, ktorá by mala viesť k záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu na

požadovanom určovacom výroku súdu. V kontexte úvah žalovaného, či podaná žaloba je vhodný procesný nástroj ochrany práva žalobcu preto žalobca uvádza, že podaná žaloba je nielenže vhodný, ale vzhľadom na doposiaľ deklarovaný postoj žalovaného dokonca jediný možný postup, ktorý má za daných okolností žalobca k dispozícii. Žalovaný vo svojom vyjadrení žalobcovi ďalej vytyka, že v predložených dôkazoch z jeho strany absentuje vkladu schopná listina spôsobilá k zapísaniu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zo strany katastrálneho úradu ako sú pridelová listina, či konečný pridelový plán. Rozhodnutie odboru pôdohospodárstva rady Mestského národného výboru v G. zo dňa 26.07.1960, zn. Pôd/7337/1960 (ďalej len „Rozhodnutie odboru pôdohospodárstva zn. Pôd/7337/1960“) predloženého žalobcom podľa žalovaného právne účinky nadobudnutia vlastníctva nemá. Žalovaný tiež namieťa, že žalobca ani jeho právni predchodcovia nezabezpečili vykonanie zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Zároveň žalovaný upriamuje pozornosť na nezrovnalosť medzi číselným označením pôvodnej parcely uvádzaným v predmetom Rozhodnutí odboru pôdohospodárstva zn. Pôd/7337/1960 a číselným označením parcely uvádzaným v Rozhodnutí štátneho notárstva zo dňa 23.09.1981 (ďalej len „Rozhodnutie štátneho notárstva z roku 1981“). Podľa žalovaného sa totiž v Rozhodnutí štátneho notárstva z roku 1981 uvádza, že predmetný pozemok (jeho časť) dostali predkovia žalobcu výmenou za parcelu č. 2652, pričom tieto informácie podľa žalovaného nekorešponujú s údajmi uvádzanými v Rozhodnutí odboru pôdohospodárstva zn. Pôd/7337/1960, v ktorom sa spomína, že vymenená mala byť parcela č. 4258. Z týchto dôvodov nemá byť potom podľa žalovaného vôbec zrejmé, aké rozhodnutia tvorili podklad Rozhodnutia štátneho notárstva z roku 1981, čoho následkom má byť nerelevantnosť predložených dôkazov. Prezentované úsudky žalovaného žalobca striktnie namietal, keďže nie sú objektívne a pravdivé. Rozhodnutie štátneho notárstva z roku 1981 síce vo svojom odôvodnení uvádza, že parcelu č. 4408 „poručiteľ“ nadobudol od Čsl. štátu podľa rozhodnutia ONV - odbor poľnohosp. v G. zn. Pôd7337/1960 z 26.7.1960 ako výmenu za parcelu čís. 2652 vl. č. 151 v kat. úz. G.“, avšak priamo v tomto rozhodnutí (t. j. v Rozhodnutí odboru pôdohospodárstva zn. Pôd/7337/1960) sa v tejto súvislosti zreteľne spomína iba vymenená parcela číslo „4258“ o výmere 0,1272 ha a nie parcela číslo „2652“, na ktorú poukazuje žalovaný. Z uvedeného možno usúdiť, že informácia, ktorá sa vyskytla v odôvodnení Rozhodnutia štátneho notárstva z roku 1981 nebola aktuálna resp. presná, keďže ani v Rozhodnutí odboru pôdohospodárstva zn. Pôd/7337/1960, ako ani v Rozhodnutí odboru pôdohospodárstva rady Mestského národného výboru v G. zo dňa 23.03.1960, zn. Pôd 1978/1960 o pridelení náhradného pozemku (ďalej len „Rozhodnutie odboru pôdohospodárstva zn. Pôd 1978/1960“) sa v súvislosti s osobou Y. L. označenie parcely číslo „2652“ neuvádza, ale vždy sa v nich spomína iba vymenená parcela číslo „4258“. Meritom všetkých dotknutých rozhodnutí (teda Rozhodnutia odboru pôdohospodárstva zn. Pôd 1978/196, ďalej Rozhodnutia odboru pôdohospodárstva zn. Pôd/7337/1960, Rozhodnutia štátneho notárstva z roku 1969 a Rozhodnutia štátneho notárstva z roku 1981) však bola vždy otázka vlastníckych vzťahov k parcele č. 4408,* ktorá po tom, čo ju v roku 1960 získali ako náhradný pozemok starí rodičia žalobcu, prešla po ich smrti do majetkovej sféry ich detí (otca žalobcu a jeho tety). Žalobca bol preto naopak presvedčený, že práve existencia Rozhodnutí štátneho notárstva potvrdzujúcich vlastníctvo predkov žalobcu k parcele 4408 je kľúčovým dôkazom preukazujúcim presvedčenie žalobcu o opodstatnenosti jeho nárokov. V prípadoch obidvoch označení (t. j. parcely č. 2652 aj č. 4258) sa jednalo o totožnú parcelu, ktorú starý otec žalobcu kúpil so súhlasom Mestského národného výboru v G. od predávajúceho L. W. kúpnu zmluvou uzavretou dňa 03.06.1958. V predmetnej kúpnej zmluve bola kupovaná parcela označená parcelným číslom 2652/3 s výmerou 15 árov; zapísaná vo vložke 151 pre katastrálne územie G.; následne v Rozhodnutí odboru pôdohospodárstva zn. Pôd 1978/1960 o pridelení náhradného pozemku sa už hovorilo o parcele č. 4258 s výmerou 12,72 árov (0,1272 ha) v katastrálnom území G.. Práve táto okolnosť - teda prepadnutie iba časti pôvodne kúpnej parcely - môže byť podľa názoru žalobcu zároveň jedným z dôvodov následnej zmeny jej označenia. Z obsahu všetkých doposiaľ uvedených a predložených listín je totiž evidentné, že sa vždy jednalo o tú istú parcelu. Žalovaný ďalej vo svojom vyjadrení konštatuje, že sporné pozemky boli manželom L. dané (iba) do užívania, preto žalobca k týmto nehnuteľnostiam nemohol nikdy nadobudnúť vlastnícke právo. Pozemky, ktoré sú predmetom daného konania, nadobudli starí rodičia žalobcu v rámci tzv. hospodársko-technických úprav pozemkov, ktoré boli zo strany kompetentných štátnych orgánov uskutočňované v päťdesiatych rokoch 20. storočia na základe vládneho nariadenia č. 47/1955 Zb. o opatreniach v odbore hospodársko-technických úprav pozemkov. V rámci tohto postupu bolo vydané Rozhodnutie odboru pôdohospodárstva zn. Pôd 1978/1960 ukladajúce starému otcovi žalobcu a jeho manželke „odovzdanie“ ich pozemku - parcely číslo 4258 v katastrálnom území G. do užívania Štátnym majetkom v G. s tým, že ako kompenzácia bola starým rodičom žalobcu poskytnutá náhradná nehnuteľnosť v katastri obce G., a to parcela číslo 4408. Podstata predmetného rozhodnutia teda spočívala v poskytnutí (pridelení) náhradného pozemku starým rodičom žalobcu, a to za odňatý pozemok, ktorý si starí rodičia žalobcu

pôvodne riadne kúpili kúpnu zmluvou do svojho vlastníctva. Týmto opatrením (Rozhodnutím odboru pôdohospodárstva zn. Pôd 1978/1960) preto došlo nielen k zmene v užívaní pozemkov, ale aj k zmene ich vlastníctva. Pokiaľ teda náhradný pozemok mal predstavovať satisfakciu za skonfiškovanú parcelu pôvodne patriacu do vlastníctva právnych predchodcov žalobcu, potom je nepochybné, že k naplneniu tohto zámeru, t. j. poskytnutia náhrady za odobraný pozemok, mohlo dôjsť iba vtedy, ak právny vzťah starých rodičov žalobcu k získanej náhradnej parcele zostal v celom rozsahu zachovaný. Tvrdeniu žalovaného o tom, že náhradný pozemok dostali starí rodičia žalobcu iba do užívania, preto žalobca nemôže prisvedčiť. Vo vzťahu k otázke vydržania žalovaný vo svojom vyjadrení odmietol, že by žalovaný resp. jeho právni predchodcovia mohli nehnuteľnosti nadobudnúť alternatívne aj vydržaním. Žalobca sa podľa žalovaného pre absentujúcu evidenciu vlastníctva v katastri nemohol nikdy dobromyseľne domnievať, že je vlastníkom pozemkov. Zároveň v tejto súvislosti vo svojom vyjadrení žalovaný „z opatrnosti“ uviedol, že práve on splnil zákonné podmienky vydržania, a teda nehnuteľnosti nadobudol vydržaním samotný žalovaný. Pozemky, ktoré sú predmetom tohto konania, užívali starí rodičia žalobcu od roku 1960, kedy im boli pridelené ako náhrada za „odovzdaný“ pozemok v rámci hospodársko-technických úprav pozemkov. Užívanie pozemkov predkami žalobcu automaticky obmedzilo možnosť jeho výkonu zo strany žalovaného resp. jeho právnych predchodcov. Pozemky boli starými rodičmi aj rodičmi žalobcu počas ich života využívané na pestovanie viniča, teda slúžili ako vinohrad, ktorý starí rodičia žalobcu pravidelne obhospodarovali. Otec žalobcu sa na prelome 70. a 80. rokov následne rozhodol postaviť si na pozemkoch rodinný dom, ktorého výstavba mu zo strany kompetentných orgánov bola riadne povolená a do ktorého sa po jeho dokončení so svojou rodinou nasťahoval, pričom žalobca žije v dome až do súčasnosti. Z uvedeného je nepochybné, že žalobca resp. jeho právni predkovia dotknuté pozemky plnohodnotne a nerušene užívali a užívajú už 60 rokov, pričom vo výkone tohto práva neboli nikdy nikým rušení. Túto okolnosť žalovaný v konečnom dôsledku ani nepopiera. Žalobca preto aj naďalej zotrváva na svojom názore, že k nadobudnutiu vlastníctva k daným pozemkom na jeho strane, resp. na strane jeho právnych predchodcov, došlo tiež samotným výkonom práva, teda vydržaním. Táto okolnosť žiadnym spôsobom nespochybňuje „váhu predložených listín“, ako to uvádza žalovaný, ale je, naopak, len ďalším dôkazom toho, že žalobcovi titul vlastníka oboch parciel (v príslušnom podiele) svedčí a prináleží. V nadväznosti na uvedené preto žalobca dôrazne odmieta záver žalovaného, že by podmienky vydržania pozemkov mal splniť práve žalovaný. Vzhľadom na fakt, že žalovaný, ako ani jeho právni predchodcovia sporné nehnuteľnosti nikdy v žiadnom rozsahu neužívali, pričom reálna dobromyseľná držba je základným predpokladom vydržania, je takéto konštatovanie žalovaného prinajmenšom trúfalé.

6. V rámci dupliky žalovaný uviedol, že žalobca uviedol, že predmetné pozemky nadobudli do vlastníctva jeho právni predchodcovia na základe nariadenia č. 47/1955 Zb. o opatreniach v odbore hospodársko-technických úprav pozemkov. V zmysle tohto nariadenia sa ale žalobca ani je právni predchodcovia nemohli domnievať, že náhradné užívacie právo je totožné s právom vlastníckym. Žalobca poukázal na § 9 ods. 1 a 2 nariadenia č. 47/1955 Zb., pričom z dokladov a vyjadrení žalobcu vyplýva, že právni predchodcovia žalobcu boli tzv. prídelcami, ktorí dostali pozemky do náhradného užívania. Preto nie je správne tvrdenie, že rozhodnutím zn. Pôd/7337/1960 došlo k zmene vlastníctva pozemku poskytnutého do náhradného užívania. K žalobnému tvrdeniu žalobcu, že starí rodičia žalobcu a jeho teta (a neskôr ani sám žalobca) neboli po celú dobu užívania žiadnym spôsobom rušení vo výkone svojich vlastníckych práv, t. j. nikto vrátane žalovaného ich nikdy nevyzýval na upustenie od užívania sporného pozemku alebo na zaplatenie akejkoľvek náhrady za jeho užívanie uviedol, že toto nie je pravdivé, pretože dňa 13.11.1997 bol Y. L. listom č. 978/SMM/Tu vyzvaný na doloženie dokladu na základe čoho je oprávnený užívať nehnuteľnosti parc. č. 1501 a 1502 v k. ú. J. na R. ulici. K predmetnej výzve neeviduje žiadnu písomnú odpoveď. Práve na základe listu č. 978/SMM/Tu zo dňa 13.11.1997 žalobca telefonicky kontaktoval, rovnako aj osobne pracovníčku žalovaného p. M. E., o čom predložili jej čestné vyhlásenie.

7. Žalobca v priebehu konania zaslal vyjadrenie dňa 09.07.2021, uviedol, že z odpovede Katastrálneho odboru Okresného úradu G. zo dňa 03.05.2021 zaslanej Okresnému súdu Nitra v rámci konania žalobkyne N. O., proti žalovanému, Mestu Nitra, o určenie vlastníckeho práva, vedenej pod sp. značkou 36C/7/2020, ktorá bola súdu doručená ako reakcia na žiadosť o poskytnutie informácie, či dedičské rozhodnutia z roku 1969 a z roku 1981, vydané štátnym notárstvom po smrti žalobcovho starého otca, boli zapísané do evidencie nehnuteľností, vyplýva, že tieto dedičské rozhodnutia boli katastrálnemu úradu doručené až v roku 2008, kedy ich kataster obdržal spolu s Osvedčením o dedičstve č. 28D/669/2007-21, ktoré bolo vydané v dedičskej veci po zomrelom žalobcovom otcovi, p. Y. L., nar. XX.XX.XXXX. Údaje vyplývajúce z dedičských rozhodnutí z rokov 1969 a 1981 sa podľa

stanoviska okresného úradu nepremietli v katastri nehnuteľností pre ich nesúlad s platnými údajmi katastra nehnuteľností. Vychádzajúc z obsahu prvého dedičského rozhodnutia zo dňa 09.06.1969, č. D 635/69, možno usúdiť, že štátny notár pri jeho koncipovaní vychádzal zo skutočnosti, že poručiteľ bol vlastníkom celej parcely 4408. V rámci rozhodnutia o dedičstve preto štátny notár potvrdil dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva tak, že žalobcovmu otcovi potvrdil nadobudnutie vlastníctva k (celej) parcele č. 4408 v podiele 2/3 a jeho sestry v podiele 1/3. Zo samotného dedičského spisu je však zároveň zrejmé, že postulát o vlastníctve celej parcely č. 4408 nemal štátny notár náležite podložený príslušnou dokumentáciou (z odôvodnenia druhého dedičského rozhodnutia vyplýva, že štátnemu notárovi chýbal pri prvom prejednaní dedičstva list vlastníctva č. XXXX, ktorý žalobcov otec doručil štátnemu notárovi pred jeho vydaním z vlastnej iniciatívy; na základe toho potom štátny notár vydal druhé rozhodnutie o nadobudnutí dedičstva). Z viacerých zápisov v dedičskom spise, ktoré sú v ňom prepísané alebo prečiarknuté, možno usúdiť, že štátnemu notárovi chýbali konkrétne podklady a listinné dokumenty, najmä list vlastníctva k danej parcele, o ktoré by prvé dedičské rozhodnutie vydané v roku 1969 mohol „oprieť“, a ktoré by tvorili jeho „dôkazný základ“. Podľa všetkého preto v rámci vydania prvého dedičského rozhodnutia vychádzal notár výlučne iba z informácií a údajov odovzdaných zo strany dedičov, ktorí ich notárovi sprostredkovali v dobrej viere, že ich vedomosti v tomto smere sú postačujúce, respektíve úplné. Z dedičského spisu je však zároveň zrejmé, že informácie, s ktorými notár pracoval, sa v priebehu dedičského konania priebežne dopĺňali a menili. Faktom je, že jediný relevantný dokument, ktorí mali samotní dedičia v roku 1969 k dispozícii, bolo rozhodnutie odboru pôdohospodárstva Mestského národného výboru v G. zn. Pôd. 1978/1960 zo dňa 23.03.1960, v ktorom sa uvádzalo, že poručiteľovi bol zo strany Československého štátu daný „náhradný pozemok ... z pozemkov ... po býv. majiteľovi G. ... parc. č. 4408 časť 899 m².“ Z citovaného znenia rozhodnutia nebolo jednoznačné, či výmera 899 m² mala pripadať na celú parcelu 4408 alebo či celková výmera parcely č. 4408 bola v skutočnosti väčšia a žalobcovmu starému otcovi bola daná iba jej určitá časť (899 m²). Rovnako z neho nebolo jednoznačné ani to, či k parcele nebolo vedené prípadné spoluvlastnícke právo aj ďalších osôb. K vydaniu predmetného druhého dedičského rozhodnutia došlo z dôvodu, že štátnemu notárovi bol zo strany žalobcovho otca predložený list vlastníctva č. XXXX, z ktorého bolo zrejmé, že parcela č. 4408 je v evidencii nehnuteľností vedená pod označením 4408/1-7, a tiež z neho bolo zrejmé, že výmera 899 m² pridelená žalobcovmu starému otcovi mohla tvoriť iba časť tejto parcely, keďže celá parcela označená označením 4408/1-7 bola vedená v podielovom spoluvlastníctve viacerých, resp. ďalších podielových spoluvlastníkov. Podielovými spoluvlastníkmi, v spoluvlastníctve ktorých bola podľa zápisu na liste vlastníctva č. XXXX vedená parcela č. 4408/1-7, boli členovia rodiny G. vlastníci spoluvlastnícky podiel spolu o veľkosti 9/12 a spolu s nimi figuroval na liste vlastníctva XXXX ako podielový spoluvlastník aj Československý štát vlastníci spoluvlastnícky podiel o veľkosti 3/12, ktorý v jeho prospech prepadol po odsúdenom členovi rodiny G. - B. G. staršom. Ako vyplýva zo samotného odôvodnenia druhého dedičského rozhodnutia - na základe predloženia listu vlastníctva č. XXXX deklarujúceho všetky tieto uvedené údaje, došlo zo strany štátneho notárstva k doplneniu resp. oprave prvého dedičského rozhodnutia v tom zmysle, že poručiteľovi (t. j. starému otcovi žalobcu) prislúchalo na pôvodnej parcele č. 4408 po správnosti vlastnícke právo iba vo vzťahu k podielu 3/12. Z tohto dôvodu boli potom v druhom dedičskom rozhodnutí upravené zdedené spoluvlastnícke podiely žalobcovho otca a jeho sestry na parcele č. 4408 tak, že namiesto pôvodného podielu 2/3, ktorý mal zdediť žalobcov otec a 1/3, ktoré mala zdediť jeho sestra, bolo žalobcovmu otcovi a jeho sestry „priznané“ zdedené vlastnícke právo nie k celej parcele č. 4408, ale bolo im priznané „iba“ k spoluvlastníckemu podielu o veľkosti spolu 3/12, ktorý bol podľa dohody dedičov medzi nich „rozdelovaný“ pomerom 2/12 v prospech žalobcovho otca a 1/12 v prospech jeho sestry. Tomuto spoluvlastníckemu podielu na parcele č. 4408 (označovanej v druhom dedičskom rozhodnutí už ako parcela č. 4408/1-7) o veľkosti 3/12 zodpovedala pridelená výmera 899 m². Tieto skutočnosti mal však štátny notár za preukázané až po predložení listu vlastníctva č. XXXX v roku 1981, keď žalobcov otec v priebehu rokov vyvinul aktivitu a podnikol kroky k došetreniu právneho stavu a získaniu dokumentov potrebných na to, aby vlastníctvo jeho rodiny deklarované v rozhodnutí z roku 1969 mohlo byť vložené do katastra nehnuteľností. Žalobca predpokladá, že naznačený postup jeho otca bol úzko spojený resp. nadväzoval na vybavovanie stavebného povolenia na stavbu rodinného domu. Samotné konštatovanie štátneho notára prezentované v rámci odôvodnenia druhého dedičského rozhodnutia, v ktorom štátny notár priamo uvádza, že „pri prejednávaní dedičstva po Y. L. št. notárstvo nemalo od SG v G. k dispozícii list vlastníctva č. XXXX pre obec G.. Keďže teraz dedič Y. L. ml. predložil tento list vlastníctva, štátne notárstvo svoje rozhodnutie ... doplnilo“, svedčí o tom, že žalobcov otec sa staral o svoje vlastnícke právo a že vyvíjal snahu k tomu, aby bolo jeho vlastnícke právo riadne zapísané na liste vlastníctva. Keď žalobcov otec získal potrebný listinný dôkaz, predložil ho štátnemu notárovi, ktorý na jeho základe zmenil prvé rozhodnutie o dedičstve.

Takto upravené rozhodnutie o dedičstve korigovalo závery prvého dedičského rozhodnutia z roku 1969, ktoré bolo založené na predpoklade, že dedičia poručiťa (t. j. žalobcovho starého otca, Y. L.), zdedili v príslušných podieloch (2/3 a 1/3) celú parcelu č. 4408 s celkovou výmerou 899 m². Zároveň takto upravené druhé dedičské rozhodnutie zodpovedalo reálnemu stavu užívania danej parcely, keď zohľadňovalo skutočnosť, že pridelená výmera, ktorú žalobcov otec spolu s jeho sestrou a ich matkou reálne užívali, bola v evidencii nehnuteľností označovaná pod parcelnými číslami 4408/6 a č. 4408/7. Z rozhodnutia o pridelení parcely č. 4408 zn. Pôd. 1978/1960 zo dňa 23.03.1960, ako aj z ďalších listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou spisu (napr. z rozhodnutia o upustení od vyrubenia ďalšieho užívacieho poplatku prídelcom zn. Pôd/7337/1960 zo dňa 26.7.1960 alebo aj z rozhodnutia Okresného úradu G. č. 2001/00035-459/92-R-XIV zo dňa 26.09.2001), je zrejmé, že výmeru 899 m² na tejto parcele dostal starý otec žalobcu z majetku, ktorý prepadol v prospech Československého štátu z majetku po odsúdenom B. G.. Prepadnutie majetku B. G. v prospech Československého štátu bolo nariadené v uznesení Krajského súdu v Nitre zo dňa 20.11.1958, sp. zn. 3To/798/58-958. Predmetným uznesením vydaným v spojení s rozsudkom Ľudového súdu v Nitre zo dňa 11.9.1958, sp. zn. 3T/112/58, Krajský súd zamietol odvolanie B. G. a stotožnil sa uložením trestu odňatia slobody vo výmere 8 rokov a s nariadením trestu prepadnutia majetku, ktorý B. G. vymeral vtedajší ľudový súd. Trest prepadnutia majetku bol v predmetných rozhodnutiach formulovaný ako „...prepádnutie celého majetku okrem obnosu 204.777,50 Kčs, ktorý bol zaistený pre poškodenú stranu n. p. Karpátiu,...“. To, čo konkrétne sa malo rozumieť pojmom „celý majetok“ ani jedno z predmetných trestných rozhodnutí presne nešpecifikovalo. Rozhodnutia neobsahovali súpis vecí, ktorých sa trest prepadnutia majetku mal týkať a rovnako sa v nich neuvádzalo ani označenie žiadneho konkrétneho pozemku, ktorý mal byť v tomto ohľade postihnutý a ktorý mal prepadnúť v prospech štátu. Z uvedenej pozemnoknižnej vložky je možné vyčítať, že B. G. starší bol podielovým spoluvlastníkom o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 3/12 parciel č. 2421 o výmere 33 árov a 43 m² a č. 2423 o výmere 30 siah (ktorej plošnej miere zodpovedá výmera 108 m²), ktoré nadobudol spolu s ostatnými členmi rodiny do podielového spoluvlastníctva kúpnu zmluvou (uzavretou dňa 21.05.1951 s predávajúcou N. H.). Po vydaní vyššie spomenutého uznesenia Krajského súdu v Nitre, ktorým bolo právoplatne potvrdené prepádnutie „celého“ majetku odsúdeného B. G., bol z tohto titulu (z „titulu prepadnutia“) ako nový vlastník jeho spoluvlastníckeho podielu 3/12 zapísaný do pozemnoknižnej vložky č. 152 dňa 03.01.1959 Československý štát. Výmera pripadajúca na spoluvlastnícky podiel 3/12 patriaci B. G., ktorý prepadol v roku 1959 v prospech Československého štátu, predstavovala podľa údajov vyplývajúcich z pozemnoknižnej vložky 862,75 m². Preto pokiaľ starý otec žalobcu, Y. L., dostal od štátu v marci 1960 ako „náhradný pozemok“ časť prepadnutej parcely patriacej bývalému majiteľovi G., je nepochybné, že sa jednalo práve o túto parcelu resp. jej časť v príslušnej výmere pripadajúcej na ním vlastnený spoluvlastnícky podiel. Aj keď žalobca nedisponuje priamymi dôkazmi, ktoré by bezprostredne preukazovali, že parcela č. 4258, ktorá bola jeho starému otcovi odňatá, je zároveň tou istou parcelou, ktorú starý otec pôvodne kúpil od L. W. (a ktorá bola v kúpnej zmluve označovaná ako parcela č. 2652/3) - totožnosť týchto parciel vyplýva podľa presvedčenia žalobcu jednoznačne z listinných dôkazov, ktoré boli z jeho strany doposiaľ založené do súdneho spisu resp., ktoré žalobca pripája v prílohe tohto vyjadrenia. Jedným z týchto listinných dôkazov (ktorý žalobca pripája v prílohe) je rozhodnutie Okresného úradu Nitra č. 2001/00035-459/92-R-XIV zo dňa 26.09.2001, ktoré sa týka (okrem iného) priznania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam dedičom po rodine A.. Tento dokument nielenže poskytuje informácie o minulosti parcely č. 2652/3 kúpenej starým otcem žalobcu, ale je zároveň dôkazom toho, že práve táto parcela bola starému otcovi odňatá a bola mu za ňu daná časť náhradnej parcely č. 4408. Z rozhodnutia Okresného úradu G. č. 2001/00035-459/92-R-XIV je totiž zrejmé, že rodina A. pôvodne vlastnila parcelu označenú ako č. 2652 zapísanú vo vložke č. 151 ako lúka o výmere 6086 m². Táto parcela bola rodine A. skonfiškovaná podľa nariadenia SNR č. 104/1945 Zb. s tým, že bola následne rozdelená a pridelená novým vlastníkom, ktorými boli manželia Z. a Q. A. (manželom Z. bola pridelená parcela 2652/1 o výmere 3000 m² a Q. A. bola pridelená parcela 2625/3 o výmere rovnako 3000 m²; informácie o výmere a vlastníctve parcely č. 2652/2 sa v rozhodnutí neuvádzajú). Podľa údajov vyplývajúcich z predmetného rozhodnutia sa noví vlastníci prídelov vzdali, následkom čoho vydal Mestský národný výbor v G. prídelovú listinu zo dňa 22.4.1955, ktorou parcelu č. 2652/3 vinica o výmere 1500 m² prideliť L. W.. L. W. následne dňa 03.06.1958 predal túto parcelu Y. L. (v rozhodnutí sa v tejto súvislosti priamo uvádza nasledovné: „MsNV v Nitre rozhodnutím Pôd 4861/1958 zo dňa 23.07.1958 povoľuje pozemnoknižný prevod prídelu L. W. p. č. 2652/3 v kultúre vinica o výmere 15 árov v prospech Y. L.“). Z rozhodnutia ďalej vyplýva, že viaceré osoby, ktorým boli pridelené pozemky, sa týchto pozemkov vzdali v prospech Československého štátu, na základe čoho štát voči týmto osobám upustil od vyrubenia ďalšieho užívacieho poplatku. V súvislosti s osobou starého otca žalobcu, Y. L., sa v rozhodnutí uvádza, že „Y. L. dostal ako náhradu stavebný pozemok p. č. 4408

(pozn.: v texte zrejme v dôsledku chyby v písaní označený nesprávnym číslom „4438“), výmera 899 m² z majetku, ktorý prepadol štátu rozsudkom č. TO 798/58-958.“ Uvedené potvrdzuje, že v prípade parcely č. 2652/3, ktorú starý otec žalobcu kúpil od L. W. v roku 1958 a parcely č. 4258, ktorá mu bola v rámci HTÚP v roku 1960 odňatá v prospech Československého štátu, a za ktorú dostal náhradný pozemok - parcelu č. 4408, sa jedná o identické parcely. Rovnaký záver vyplýva aj z listinného dôkazu, ktorým je rozhodnutie Odboru pôdohospodárstva Mestského národného výboru v G. zo dňa 26.07.1960, zn. Pôd/7337/1960, o upustení od vyrubenia ďalšieho užívacieho poplatku prídelcom, ktorí v rámci HTÚP odovzdali pôdu socialistickému sektoru, v ktorom sa uvádza, že: „V zmysle tohto uznesenia ... pôdu ...odovzdal zápisnične Štátnym majetkom v G. dňa 26.03.1960 z konfiškovaného majetku po býv. vlastníkovi B. A. v kat. území G. L. Y. s manž. parc. č. 4258 vo výmere 0,1272 ha, menovaný nebol prídelcom, ale nadobudol pôdu odkúpením“. K otázke dobromyseľnosti uviedol, že je zrejme, že od momentu vzniku stavu držby dotknutých nehnuteľností bola najskôr u starého otca žalobcu a následne aj u jeho otca daná dobromyseľnosť vychádzajúca z presvedčenia o vlastníctve pridelených pozemkov. Do užívania časti pridelenej parcely č. 4408 vstúpil starý otec žalobcu na základe rozhodnutia vydaného kompetentným štátnym orgánom (Odborom pôdohospodárstva Mestského národného výboru), ktorý mu pozemok resp. jeho časť prideliť ako náhradu za jeho pôvodný pozemok, ktorý mu ten istý štátny orgán tým istým rozhodnutím zároveň odňal. Dobrá viera o vlastníctve držaných pozemkov bola u starého otca žalobcu založená najmä na skutočnosti, že ich pridelenie bolo následkom predchádzajúceho odňatia riadne zakúpeného a vlastneného pozemku o výmere 15 árov, pričom bola umocnená tým, že celková rozloha takto pridelených pozemkov bola navyše o 600 m² menšia oproti rozlohe pozemku, ktorý musel starý otec žalobcu prenechať Československému štátu. Obe tieto okolnosti utvrdili starého otca žalobcu v dobrej viere, že k pozemkom, ktoré dostal od štátu ako náhradu za odobranú pôdu, mu v okamihu ich poskytnutia muselo zákonite vzniknúť vlastnícke právo. Starý otec a následne ani žalobcov otec preto pri zachovaní náležitej opatrnosti nemali a ani nemohli mať pochybnosti o nadobudnutí svojho vlastníckeho práva k dotknutej pôde. Samotná okolnosť, že rozhodnutie o nadobudnutí dedičstva vydané štátnym notárom nebolo zapísané do evidencie nehnuteľností, nemôže podľa názoru žalobcu vylúčiť dobrú vieru jeho právnych predchodcov v existenciu ich vlastníckeho práva. Toto právo žalobca odvodzuje od riadneho titulu - právoplatného a zákonne vydaného dedičského rozhodnutia, ktoré dodnes nebolo napadnuté a súd nemá oprávnenie ho bez ďalšieho meritórne preskúmať. Počas celej doby užívania nehnuteľností nebol žalobca a pred ním ani jeho právni predchodcovia oboznámení so žiadnymi okolnosťami, ktoré by objektívne mohli vyvolať pochybnosti o tom, či im užívané pozemky aj skutočne patria.

8. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil, že žalovaný je evidovaný ako výlučný vlastník nehnuteľností, nachádzajúcich sa v kat. úz. J., zapísaných na LV č. XXXX ako parc. reg. „C“ č. 1501 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 291 m² a č. 1502 vinica o výmere 549 m². Kúpnopredajnou zmluvou zo dňa 02.07.1958 (č. I. 122 - 123) došlo medzi L. W. ako predávajúcim a Y. L. ako kupujúcim k predaju parcely č. 2652/3 vinice o výmere 15 árov za cenu 6 000 Kčs. K prevodu nehnuteľností bol udelený súhlas rozhodnutím odboru poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady MsNV v G. zo dňa 23.07.1958, č. Pôd/4861/1958.

9. Rozsudkom Ľudového súdu v Nitre zo dňa 11.09.1958, sp. zn. 3T 112/58 bol obž. B. G. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve a špekulácie, za čo bol odsúdený na úhrnný trest 8 rokov odňatia slobody. Bol mu uložený i vedľajší trest prepadnutia majetku a straty čestných práv občianskych na dobu 3 rokov. Odvolanie obžalovaného bolo zamietnuté uznesením Krajského súdu v Nitre dňa 20.11.1958, sp. zn. 3 To 798/58 (č. I. 150 až 158).

10. Uznesením č. 55/1960, ktoré je súčasťou zápisnice z 18.03.1960, spísanej na schôdzke MsNV v G., rada prejednala správu pôdohospodárskeho odboru rady M. v G. o prevzatí viníc podnikom Zelokvet, Štátnymi majetkami v G. a uložila pod bodom 3 p. R., aby prídelcom v rámci HTÚP prideliť náhradu pôdy býv. majiteľom. L. Y. dáva sa náhradný pozemok po býv. vlastníkovi B. G.,

11. Rozhodnutím odboru pôdohospodárstva rady MSNV v G. zo dňa 23.03.1960, č. Pôd.1978/1960, vec HTÚP Zobor, bolo v pokračovaní podľa vl. nar. č. 27 U.v. zo dňa 28.2.1958 zo zreteľom na predpisy podľa b/ 1 u 2 nar. číslo 47/55 Zb. ako aj §§ 9, 10, 15, 17, po prevedenom pojednávaní veci arendácie - sceľovania pozemkov, pre Štátne majetky G. v G., došlo k trvalej zmene držby majetku pozemkov tak, že nehnuteľnosti parc. č. 4258 1, kat. úz. G. v celosti 0,1272 ha patriace L. Y. a manž., obyvateľovi v G. v rámci HTÚP (hospodársko-technickej úpravy pozemkov) odovzdávajú sa do držby a užívania

Štátnym majetkom v G. naproti čomu sa dáva náhradný pozemok z pozemkov patriacich Čsl. štátu po býv. majiteľovi G. v k. ú. G. parc. č. 4408 časť 899 m² v celosti o výmere 0,899 ha. Podľa odôvodnenia v otázke náhradných pozemkov išlo o dohodu stránok, preto rozhodol z úradnej povinnosti a s poukazom na ust. vlad. nar. č. 47/55Zb., hlavne § 9 a 10, podľa ktorého má prídelca náhradného pozemku nárok na výnos a preto má právo meniť jeho podstatu.

12. Rozhodnutím odboru pôdohospodárstva rady MSNV v G. zo dňa 26.07.1960, č. Pôd./7337/1960, kedy sa odovzdala Štátnym majetkom v G. dňa 26.03.1960 zápisnične z konfiškovaného majetku po býv. vlastníkovi B. A. v k.ú. G. od L. Y. a m. parc. č. 4258 vo výmere 0,1272 ha, menovaný nebol prídelcom, ale nadobudol pôdu odkúpením, sa upustilo od vyrubenia (ďalšieho) užívacieho poplatku prídelcom, ktorí sa zriekli v rámci prevádzkovania socializácie a HTÚP pôdy v prospech socialistického sektora. V odôvodnení, bod 4, sa uvádza, že L. Y. a manž. parc. č. 4408 čiastka 899 m², táto nehnuteľnosť pochádza z majetku, ktorý prepadol v prospech Čsl. štátu rozsudkom Krajského súdu v Nitre, č. 3To/798/58-958 a v rámci HTÚP dostal tento pozemok ako náhradu.

13. Počas 60. a 70. rokov Y. L. uhrádzal pôdohospodársku daň. Rozhodnutím ONV v G., odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva zo dňa 08.10.1981, č. j. PLVH/27A-1447/1981 bol na základe žiadosti Y. L. odňatý natrvalo z poľnohospodárskeho pôdneho fondu pozemok: k.ú. G., parc. č. 4408/6 vinica o výmere 899 m², povolené odňatie 300 m². Odňatia sa povolilo dňom 19.10.1981, na účel výstavby rodinného domu. Žiadateľovi - stavebníkovi sa uložilo (bod 1) pred zahájením výstavby zabezpečiť na pôde skrývku ornice a túto využiť na zúrodnenie tej časti parcely, ktorú bude vlastník užívať ako poľnohospodársku pôdu.

14. Y. L. podal dňa 28.03.1969 na odbor výstavby a VH MsNV v G. žiadosť o vydanie povolenia stavby rodinného domu, kde mal k žiadosti pripojiť okrem iného aj doklad o vlastníctve stavebného pozemku (výpis z pozemkovej knihy).

15. Rozhodnutím Štátneho notárstva v G. zo dňa 09.06.1969, D 635/69 (č. I. 31) bolo vo veci prejednávania dedičstva po neb. Y. L., zomr. XX.XX.XXXX potvrdené, že dedičstvo nadobudli a prevezmú parc. č. 4408 Y. L. ml. v 2/3, pričom jeho čiastka sa počíta od cesty parc. č. 7290 a N. O. v 1/3, ktorá je pokračovaním čiastky Fr. L. ml, ktorý jej povoľuje voľný prístup ku tejto tretine. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 03.07.1969.

16. Rozhodnutím Štátneho notárstva v G. zo dňa 23.09.1981, D 635/69-12 (č. I. 32) v dedičskej veci po Y. L., zomr. XX.XX.XXXX, bolo rozhodnutie zo dňa 09.06.1969 doplnené tak, že vo výroku pod I sa veta 2 dopĺňa takto: Parcelu č. 4408 výmere 899 m², ktorá podľa LV č. XXXX, SG v G. pre obec G., vedená ako parc. čís. EN 4408/1-7, preberajú: Y. L. ml. v 2/3, pričom táto jeho čiastka sa počíta od cesty, parc. č. 7290 na N. O. v 1/3. Ináč zostáva pôvodné rozhodnutie nezmenené. V bode II je uvedené, že na parc. č. EN 4408/1-7/ môže byť na SG v G. zapísané vlastníctvo na nehnuteľnosti v k.ú. G. na Y. L., nar. XX.XX.XXXX v 2/12 a N. O. v 1/12. V dôvodoch rozhodnutia je uvedené, že pri prejednávaní dedičstva nemalo štátne notárstvo od SG v G. k dispozícii LV č. XXXX pre obec G.. Keďže dedič Y. L. ml. predložil tento list vlastníctva, bolo doplnené rozhodnutie, aby na podiel parcely pôvodne č. 4408 mohol mať vložené právo vlastníctva na zdedenú čiastku tejto parcely, t.h. na 3/12, ktoré poručiteľ nadobudol od Čsl. štátu podľa rozhodnutia ONV, odb. poľnohosp. V G. zn. pôd. 7337/1960 z 26.07.1960 ako výmenu za parc. č. 2652, vl. č. 151 v k. ú. G.. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.09.1981.

17. Y. L. spísal dňa 25.09.1981 žiadosť o zápis do evidencie nehnuteľností (č. I. 191), a to k parc. č. 4408/1 až 4408/7, zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. G., a to v podiele 2/12 pre neho a v podiele 1/12 pre N. O., a to podľa rozhodnutie D 635/69-12.

18. Dňa 09.10.1981 podal Y. L. s manž. (syn p. L., zomr. XX.XX.XXXX) na MsNV, odbor výstavby v G., žiadosť o stavebné povolenie na stavbu rodinného domu na parc. č. 4408/6, k. ú. G. - J.. Listom zo dňa 27.10.1981 bol vyzvaný na odstránenie nedostatkov podania; mal predložiť snímku z pozemkovej mapy, doklad o vlastníctve parc. č. 4408/6 alebo geometrický plán, podľa ktorého je vlastníkom 2/3. V ten istý deň bolo vydané aj rozhodnutie MsNV G., odbor výstavby, o prerušení konania až do odstránenie nedostatkom podania z 09.10.1981. Dňa 28.10.1981 bolo vydané MsNV, odbor výstavby G. pod č. 4995/1981-Sá, stavebné povolenie na stavbu domu. Následne bolo vydané dňa 15.10.1984 pod č. 5436/1984-Sá, kolaudačné rozhodnutie, ktorým sa udelilo žiadateľovi užívanie rodinného domu na R.

ul. č. 14/198, parc. č. 4408/6, obec G.. Mesto G. rozhodnutím zo dňa 18.12.1997, č. 4465/97/SOC/EO, rozhodlo o určení súpisného čísla pre stavbu domu, časť J., R. V., postavenú na parc. č. 1501, a to súp. č. 198, orientačné 14.

19. Dňa 20.06.1990 bola podpísaná dohoda o zrušení podielového spoluvlastníctva medzi M. Y., Z. G., B. G. a Čsl. štátom a predmetom dohody boli pozemky, a to parc. EN 1507 s. č. 201, parc. č. 1501 až 1506. Rodinné domy s prísl. a porastami neboli predmetom dohody, tieto naďalej tvorili bezozmeny bezpodielové spoluvlastníctvo, lebo tieto boli počas manželstva vybudované na pozemkoch v minulosti rozdelené užívaných s manželmi Y., G. a Y. L. a N., na pozemku Čsl. štátu. Podľa čl. II písm. c/ dohody podľa geometrického plánu z 11.01.1990, parc. č. 1501 a 1502, bude vlastníť Čsl. štát.

20. Podľa oznámenia Mesta G., zo dňa 13.11.1997 bol Y. L. požiadaný o predloženie dokladu, na základe ktorého je oprávnený užívať tieto nehnuteľnosti (p. č. 1501 a 1502), prípadne o vyjadrenie k odkúpenou pozemkov. Pani M. E. čestne dňa 27.08.2020 vyhlásila, že v roku 1997 na základe uvedeného listu telefonicky aj osobne komunikovala s p. L. ohľadne užívacích práv nehnuteľností.

21. V odôvodnení rozhodnutia Okresného úradu v G., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, zo dňa 26.09.2001, č. 2001/00035-459/92-R-XIV, sa uvádza, že prídelovou listinou zo dňa 22.04.1955 MsNV v G. pridelil nehnuteľnosť parc. č. 2652/3 vinica o výmere 1500 m² L. W.. MsNV v G. rozhodnutím Pôd 4861/1958 zo dňa 23.07.1958 povolil pozemnoknižný prevod prídelu p. č. 2652/3 v prospech Y. L.. Rozhodnutím o upustení od vyrubenia ďalšieho užívacieho poplatku zo dňa 26.07.1960, č. Pôd./7337/1960, MsNV v G., upustil od vyrubenia poplatku Y. L. z dôvodu, že sa vzdal časti alebo celého prídelu v prospech Čsl. štátu. Dostal ako náhradu stavebný pozemok p. č. 4438, výmera 899 m² z majetku, ktorý prepadol štátu rozsudkom č. 3 To 798/58-958. Podľa pzkn. vl. č. 151, k.ú. G. bol vlastníkom parc. č. 2652 pasienok v hone Q. J., o výmere 1k.j. 92 štv. siah, B. A. v podiele 1 a manž. Z. v podiele 1. V časti C ťarchy je uvedené, že konfiškovaný majetok ťarchy nazatážujú. Majetková podstata bola konfiškovaná podľa nar. č. 104/45 Zb. v 1/1, čd. 2462/1948.

22. Podľa daňových priznaní k dani z nehnuteľnosti Y. L. uhradil daň za roky 1993, 1996, 1999, 2000, 2001, 2004, 2005 a N. L. za roky 2011 až 2014.

23. Podľa uznesenia č. 133/2020-MZ, vydanom na zasadnutí mestského zastupiteľstva v G. dňa 22.06.2020, mestské zastupiteľstvo prerokovalo návrh p. L. na zámer nakladania s nehnuteľnosťami vo vlastníctve mesta a schválilo spôsobom prípadu hodného osobitného zreteľa zámer odpredaja parc. CKN č. 1501 a 1502, v jeho prospech. Vedúcemu odboru majetku bolo uložené zabezpečiť postup podľa zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

24. Podľa výpisu z LV č. XXX, vyhotoveného dňa 10.07.1990, bol Čsl. štát podielovým spoluvlastníkom pozemkov v k. ú. J., evidovaných podľa nového stavu ako XXXX až XXXX, v podiele 3/12.

25. Z odpovede Okresného úradu G., katastrálny odbor, zo dňa 24.11.2015, adresovanom žalovanému, je zrejmé, že pozemky CKN č. 1501 a 1502 sú evidované na LV č. XXXX, vlastníkom je žalovaný. Prvotný zápis parc. č. 4408/6 orná pôda o výmere 276 m² a č. 4408/7 vinice o výmere 619 m², bol do evidencie nehnuteľností do LV č. XXXX, k. ú. G., vykonaný na základe zápisu rozhodnutia č. D 744/66. Ako vlastníci boli evidovaný okrem iných aj Čsl. štát v podiele 3/12, pričom z identifikácie, ktorá bola súčasťou rozhodnutia o dedičstva, vtedy užíval parcely č. 4406/6 a č. 4408/7 Y. L.. Do LV. č. XXXX boli zapísané aj parc. č. 4407, 4408/1, 4408/2, 4408/3, 4408/4 a 4408/5. Po obnove katastrálneho operátu technicko-hospodárskym mapovaním (roky 1981 až 1984) bolo odčlenené kat. úz. J. a boli zamerané hranice parcel v teréne. Došlo k prečíslovaniu parcelných čísel pozemkov a LV, boli zmenené aj parc. č. 4408/6 na č. 1501 a parc. č. 4408/7 na č. 1502. Taktiež sa zmenilo č. LV, a to z XXXX na XXX. Podľa dohody o zrušení podielového spoluvlastníctva boli parc. č. 1501 a 1502 zapísané do LV č. X pre Čsl. štát - MsNV G. a v roku 1995 prešli delimitačným protokolom do vlastníctva mesta G.. Pôvodná parcela č. 4258 je pravdepodobne prídelovou listinou.

26. Okresný úrad G., katastrálny odbor, listom zo dňa 03.05.2021, na žiadosť súdu oznámil (v konaní 36C/7/2020) že dňa 20.03.2008 bolo doručené na zápis osvedčenie o dedičstve JUDr. Matejovovej č. 28D/669/2007-12 v dedičskej veci po Y. L., nar. XX.XX.XXXX. Predmetom bola stavba domu súp. č. XXX na parc. č. 1501, zmena údajov bola zapísaná do LV č. XXXX. K rozhodnutiu boli doložené aj rozhodnutia

D 635/69-12 a D 635/69, ktoré neboli zapísané do KN, nakoľko údaje neboli v súlade s platnými údajmi katastra nehnuteľností. V evidencii došlých listín na zápis do KN neevidujú iné doručenie rozhodnutí Štátneho notárstva v G. č. D 635/69-12 a D 635/69.

27. Podľa identifikácie parciel zo dňa 24.11.1967, vyhotovenej Strediskom geodézie v G., stav podľa poz. knihy v k. ú. G., boli na vl. č. XXX evidované parc. č. 2421 a 2423 a podľa stavu v evidencii nehnuteľností ide o parc. č. 4407, 4408/1 až 5, ktoré boli v užívaní Q. G., a parc. č. 4408/6 a 4408/7, ktoré boli v užívaní Y. L.. Pod por. č. 30, 31 je na pkn. vl. 152, k. ú. G., uvedené, že na podiel B. G. 3/12 sa vkladá vlastnícke právo v prospech Čsl. štátu titulom prepadnutia majetku podľa rozsudku Ľudového súdu Nitra z 11.09.1958, č. 3T 112/58.

28. Rozhodnutím Štátneho notárstva v G., sp. zn. D 744/66 zo dňa 30.09.1966 bolo v dedičskej veci po Q. G. potvrdené, že parc. č. 2421, 2423 v podiele 6/12 nadobúdajú M. Y., Z. G., každý v podiele 3/12.

29. Podľa výpisu z LV č. XXXX, k. ú. G., parc. č. 4407, 4408/1 až 4408/7 boli evidované v podielovom spoluvlastníctve 4 subjektov: M. Y. - podiel 4/12, Z. G. - podiel 4/12, B. G. - podiel 1/12 a Čsl. štát - podiel 3/12. List vlastníctva bol zrušený zápisom č. 49083 a bol založený LV č. XXX, k. ú. J., na ktorom boli parcely prečíslované na nové parc. č. 1501 až 1507. Predmetný LV č. XXX bol zrušený zápisom č. 441/90.

30. Vo svojich úvahách prvoinštančný súd uviedol, že predmetom sporu je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v kat. úz. J. a sú evidované na LV č. XXXX ako parc. CKN č. 1501 zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 291 m² a parc. č. 1502 vinica vo výmere 549 m². Predmetná žaloba je žalobou o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a teda je žalobou o určenie, či tu právo je alebo nie je (čo platí aj v prípade žaloby o určenie, či nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťovi) podľa § 137 písm. c/ CSP, pričom jedným z nevyhnutných predpokladov úspešnosti určovacej žaloby je naliehavý právny záujem, ktorý nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. V danom prípade naliehavý právny záujem nevyplýva z osobitného predpisu, a preto súd musí mať preukázanú existenciu naliehavého právneho záujmu určovacej žaloby v každom štádiu konania, inak (a to bez skúmania vecnej stránky žaloby), musí žalobu ako neprípustnú zamietnuť. Či tento záujem existuje, skúma súd ex offio, t. j. z úradnej povinnosti. Platí to aj pre súd prvej inštancie, aj pre súd odvolací. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Podľa ustálenej súdnej praxe, určovacia žaloba je prípustná pri spornosti práv (právnych vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže privodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. Uviedol, že naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia, tiež vtedy, ak by bez tohto určenia bolo. Prvoinštančný súd konštatuje, že na podanej žalobe má žalobca naliehavý právny záujem, pretože len týmto spôsobom je možné dosiahnuť odstránenie právnej neistoty v jeho postavení spojenom s vlastníctvom sporných pozemkov. Predmetnou žalobou sleduje dosiahnutie zhody zápisu v evidencii katastra nehnuteľností so skutočným stavom. Taktiež súd konštatuje, že sú splnené podmienky tak aktívnej ako aj pasívnej vecnej legitímácie v tomto spore.

31. S poukazom na to sa súd zaoberal vecou samou a musel sa vyporiadať v prvom rade s tým, či nebohý dedko žalobcu Y. L., zomr. XX.XX.XXXX, nadobudol vlastnícke právo k pozemku, evidovanom pôvodne ako par. č. 4408 o výmere 899 m², k. ú. G.. Taktiež si musel vyriešiť, či je táto parcela identická s aktuálne evidovanými parc. CKN č. 1501 a 1502, ako aj tým, či parc. č. 2652/3 je identická s parc. č. 4258. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že parc. č. 2652/3 nadobudol Y. L., zomr. XX.XX.XXXX, ako kupujúci od L. W. ako predávajúceho na základe kúpnej zmluvy zo dňa 03.06.1958, ktorá spĺňala všetky náležitosti a k predmetnému prevodu bol udelený aj v tom čase potrebný súhlas. Táto parcela sa nachádzala na Z., čo bolo v konaní preukázané výpoveďou svedkyne N. O., pričom dedko žalobcu ju kúpil za 6 000 Kčs. Podľa výpovede svedkyne N. O. ju užíval až dovtedy, pokiaľ mu nebol pridelený iný pozemok. Zároveň z rozhodnutia Okresného úradu G., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, zo dňa 26.09.2001, č. 2001/00035-459/92-R-XIV, mal súd preukázané, že konečným prídelovým plánom, vydaným dňa 20.02.1958, bola p. W. (predávajúcemu) pridelená parc. č. 2652/3 vinica o výmere 1500 m² a iný pozemok neb. Y. L. ako ten, ktorý získal od p. W., neužíval. Pôvodná parc. č. 4258 bola podľa vyjadrenia správneho orgánu z 24.11.2015 pravdepodobne prídelovou parcelou,

pričom ju nie je možné presne identifikovať. Podľa súdu neb. Y. L., keďže užíval pozemok, ktorý kúpil v roku 1958, mohol teda odovzdať Štátnym majetkom v G. v rámci HTÚP len tento predmetný pozemok; presne tak ako je to uvedené už v rozhodnutí z 23.03.1960, č. Pôd. 1978/1960, HTÚP J.. Preto sa súd stotožnil s názorom žalobcu, že parc. č. 2652/3 je identická s parc. č. 4258. Ak by tomu tak i napriek uvedenému nebolo, dôležité je pre tento spor posúdenie oprávnenia užívania parc. č. 4408, ktorá bola daná starému otcovi žalobcu do užívania v rámci HTÚP. Pokiaľ ide o parc. č. 4408 časť o výmere 899 m², tak v prípade označenia parciel č. 2421, č. 2423 a parcely č. 4408, sa jednalo o ten istý pozemok; vyplýva to z identifikácie parciel vypracovanej Strediskom geodézie v G. dňa 24.11.1967. Práve Čsl. štát získal spoluvlastnícky podiel na týchto nehnuteľnostiach; túto skutočnosť mal súd preukázanú z výpisu pznk. vl. 152, k. ú. G., kde na podiel B. G. 3/12 sa vkladá vlastnícke právo v prospech Čsl. štátu titulom prepadnutia majetku podľa rozsudku Ľudového súdu Nitra z 11.09.1958, č. 3T 112/58. Parcela č. 2421 a 2423 bola v evidencii katastra nehnuteľností evidovaná už ako parc. č. 4407 a parc. č. 4408/1 až 4408/7 s tým, že ako užívateľ parc. č. 4408/6 a 4408/7 bol uvedený Y. L.. Z listinných dôkazov tiež vyplýva, že v dôsledku následných zmien boli pozemky zapísané do LV č. XXXX, k. ú. G. a následne do LV č. XXX, k. ú. J., pričom došlo aj k zmene označenie parciel na parc. č. 1501 z pôvodnej parc. č. 4408/6 a na parc. č. 1502 z pôvodnej parc. č. 4408/7.

32. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že neb. Y. L. a manž. sa nestali vlastníkami pozemku parc. č. 4408 v časti 899 m² v roku 1960. Z listín, ktoré sú súčasťou spisu, vyplýva, že na základe rozhodnutí odboru pôdohospodárstva rady Mestského národného výboru v G. zn. Pôd/1978/1960 zo dňa 23.03.1960 ako aj zn. Pôd/7337/1960 zo dňa 26.07.1960, je zrejme, že došlo u nich len k vzniku práva náhradného užívania pozemku. Schválením projektu HTÚP a nadobudnutím jeho účinnosti dochádzalo k vzniku právneho titulu - práva náhradného užívania pozemkov ako osobitného užívacieho inštitútu. Právo náhradného užívania pozemkov je osobitným užívacím inštitútom, ktoré vzniká vlastníkovi pozemkov v prípade začlenenia jeho pozemkov do pôdneho fondu socialistickej poľnohospodárskej organizácie (napr. Štátne majetky). Namiesto jeho vlastných pozemkov sa mu prideliť do užívania iné - náhradné pozemky; tieto pozemky netvoria jeho vlastníctvo, ale stáva sa len ich užívateľ. Náhradný užívateľ má k takémuto pozemku rozsiahle práva, má právo na výnos z pozemku, môže meniť jeho podstatu a má k nemu aj právo stavby. Má právo aj na ochranu svojich práv voči každému, kto neoprávnene zasahuje do jeho užívacích práv. Ide v podstate o rovnaké práva, aké patria vlastníkovi pozemku. Užívateľ ho ale nemôže scudziť (predať, darovať) ani zaťažiť, pretože toto právo patrí výlučne vlastníkovi pozemku. Právo náhradného užívania je trvale spojené s vlastníctvom pozemku, v spojitosti s ktorým sa zriadilo. Náhradné užívania pozemkov je bezodplatné. Pri HTÚP pôvodné vlastníctvo zostáva zachované a k náhradným pozemkom vzniká len právo náhradného užívania. Vládne nariadenie č. 47/1955 Zb., podľa ktorého bol starému otcovi žalobcu pridelený pozemok 4408 o 899 m² do náhradného užívania, bol zrušený zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách (t. j. dňa 18.08.1991). Z vyššie uvedeného je zrejme, že dedko žalobcu s manž. sa na základe rozhodnutí z roku 1960 nestal a ani nemohol stať ich vlastníkom.

33. Pokiaľ ide o ďalší titul, od ktorého žalobca odvíjal svoje spoluvlastnícke právo k nehnuteľnostiam, t. j. dedičské rozhodnutia po neb. Y. L., súd dospel k nasledovnému záveru: dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa, avšak dedičské rozhodnutie potvrdzuje nadobudnutie dedičstva navonok. Predmetom dedenia sú hnuťelné a nehnuteľné veci (napr. stavby všetkého druhu a pozemky), ktoré boli pred poručiteľovou smrťou v jeho vlastníctve. Môže ísť o hnuťelné veci a nehnuteľnosti, alebo o veci či už v individuálnom, alebo v podielovom spoluvlastníctve (predmetom dedičstva je i spoluvlastnícky podiel poručiteľa). Súčasťou dedičstva sú aj prírastky veci (plody a úžitky práva alebo veci), ktoré vzišli po smrti poručiteľa. N. O. a jej brat Y. L. ako dedičia svoje vlastnícke právo odvodzovali z dedičských rozhodnutí a na základe týchto dedičských rozhodnutí požadovali zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Vzhľadom na to, že poručiteľ Y. L., zomr. XX.XX.XXXX, nemohol byť vlastníkom predmetných nehnuteľností ku dňu svojej smrti (boli s manž. len ich užívateľmi), nemohli dedičia, t. j. N. O. (vystupujúca ako žalobkyňa v konaní 36C/7/2020) ako aj neb. brat Y., nadobudnúť vlastnícke právo k sporným pozemkom. Samotné dedičské rozhodnutia nemohli deklarovať vlastnícke právo dedičov. Vykonaným dokazovaním bolo tiež preukázané v priebehu konania, že notár vychádzal pri vydaní prvého v poradí dedičského rozhodnutia (rok 1969) podľa všetkého výlučne z informácií a údajov odovzdaných zo strany dedičov, s tým, že dedičia ich považovali za postačujúce. Informácie sa ale postupne priebežne dopĺňali a menili. V konaní neboli produkované žiadne dôkazy z dedičského konania v roku 1969 a ani neskôr žiadne listiny, resp. informácie o tom, na základe ktorých by notár mal preukázané, že poručiteľ

bol vlastníkom parc. č. 4408. Rozhodnutie Štátneho notárstva D 635/69 z 23.09.1969 nemožno ani z tohto dôvodu považovať za hodnoverné. Čo sa týka doplňujúceho rozhodnutia Štátneho notárstva D 635/69-12 z 23.09.1981, priamo v odôvodnení je uvedené, že „notár doplnil svoje rozhodnutie, aby na podiel parcely pôvodne č. 4408 mohol mať vložené právo vlastníctva na zdedenú časť tejto parcely, t.h. na 3/12, ktoré poručiteľ nadobudol od Čsl. štátu podľa rozhodnutia ONV- odb. pôľnohosp. v G. zn. pôd/7337/1960 zo dňa 26.07.1960 ako výmenu za parc. č. 2652, vl. č. 151 v kat. úz. G.“. Ďalej z neho vyplýva, že pri prejednávaní dedičstva po Y. L. št. Štátne notárstvo nemalo od SG v G. k dispozícii LV č. XXXX pre obec G., pričom teraz dedič Y. L. ml. predložil tento list vlastníctva. V konaní neboli produkované žiadne listiny, ktoré by preukazovali, že bol notár oboznámený s rozhodnutiami, na základe ktorých mal poručiteľ podľa žalobcu nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Samotný notár v odôvodnení uvádza, že podľa rozhodnutia došlo k výmene za parc. č. 2652, vl. č. 151, pričom zo znenia samotného rozhodnutia inak vyplýva, že malo ísť o pozemok parc. č. 4258 vo výmere 0,1272 ha. Poručiteľ Y. L. však nemohol žiadnym spôsobom nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam (podiel 2/3), pretože sporné pozemky nemohli byť predmetom dedičského konania, keďže poručiteľ nebol ich vlastníkom ku dňu svojej smrti. Napriek tomu, že nebol poručiteľ ich vlastníkom, nič právnym nástupcom p. Y. L., zomr. XX.XX.XXXX, teda ani právne predpisy, platné v tom čase, t. j. ani vl. nar. č. 47/1955 Zb. nebránilo v užívaní pozemkov, pretože užívateľ nemohol náhradný pozemok len zaťažiť alebo scudzíť. V prípade smrti poručiteľa neprešlo právo užívania na dedičov prevodom, ale prechodom, t. j. nadobudli ho na základe iných právnych skutočností - dedenia.

34. Keďže právnomu predchodcovi žalobcu - Y. L., zomr. XX.XX.XXXX, zostalo zachované vlastnícke právo k pozemku, ktorý odovzdal v rámci HTÚP Štátnym majetkom G., mal byť práve tento predmetom dedičského konania. Žalovaný nezodpovedá za to, že si dedičia poručiteľa neuplatnili nárok na vrátenie pozemku, ktorý pôvodne kúpil ich otec a ktorého bol stále vlastníkom, ale namiesto toho podali žalobu voči nemu.

35. Vzhľadom na to, že súd vyhodnotil tvrdenia žalobcu ohľadne nadobudnutia vlastníckeho práva v dôsledku úprav HTÚP ako aj dedičských rozhodnutí ako nedôvodné v tomto spore pre vyhovieť žaloby, musel sa zaoberať otázkou nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním. Súd prvej inštancie poukázal na vydržanie (§ 134 ods. 1, 3 Obč. zák.), čo predstavuje originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva; je úzko späté s držbou, a to len s oprávnenou držbou, ktorá môže vyústiť do nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním. Účelom inštitútu vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav oprávnenej nepretržitej držby oprávneným držiteľom, ktorý je po stanovenú dobu objektívne presvedčený o svojom domnelom vlastníckom práve. Pri vydržaní ide o taký spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva fyzickou alebo právnickou osobou, pri ktorom sa oprávnený držiteľ po uplynutí zákonom stanovenej doby stáva vlastníkom veci a tým aj jej skutočným držiteľom. Inštitút vydržania v slovenskom právnom poriadku prešiel niekoľkými významnými zmenami.

36. Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb. obmedzil predmet vydržania a odlišne upravil vydržacie doby (pozri § 111 až § 129). V prípade nehnuteľností sa vyžadovala 10-ročná premlčacia doba (§ 116 ods. 1 OZ z r. 1950 in fine), pričom vydržanie nehnuteľností v socialistickom vlastníctve bolo vylúčené. Občiansky zákonník, zákon č. 40/1964 Zb., vydržanie vôbec neupravoval; po 1. 4. 1964 (t. j. odo dňa účinnosti Občianskeho zákonníka) nebolo možné vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudnúť vydržaním. Až podľa novely Občianskeho zákonníka (zákon č. 131/1982 Zb.), účinná od 01.04.1983, platilo, že nepretržitou 10-ročnou držbou pozemku vydržala fyzická osoba vlastnícke právo k pozemku alebo jeho časti pre štát a sama nadobudla právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemku (pozri § 135a OZ v znení platnom do vydania zákona č. 509/1991 Zb.). Tento právny účinok nastúpil nezávisle od ľudského vedomia a na jeho vznik nebol potrebný právny úkon ani vedomosť o jeho vzniku. Zákon č. 131/1982 Zb. súčasne zaviedol princíp započítateľnosti doby držby pred jeho účinnosťou (aj keď držba nebola upravená), vydržacia doba však neskončila skôr než za 1 rok po jeho účinnosti, t. j. 31.03.1984 (pozri § 865 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Pri posúdení otázky, či v danom prípade boli splnené podmienky oprávnenej držby vedúce k vydržaniu, nemožno vychádzať len zo skutočností, že stav vzniknutý v dôsledku uchopenia držby nebol v súlade s údajmi uvedenými v pozemkovej knihe, príp. v inej verejnej knihe, o ktorých sa držiteľ nepresvedčil. Je potrebné vziať do úvahy všetky okolnosti, za ktorých bola držba uchopená (uzn. NS ČR z 21.09.2005, sp. zn. 22 Cdo 1703/2005). Súčasná úprava vydržania zavedená zákonom č. 509/1991 Zb. obnovila od 01.01.1992 tradičné dôsledky spojené s vydržaním, zrušila nedôstojné obmedzenie jeho použitia, najmä obmedzenie predmetov spôsobilých na vydržanie fyzickou osobou a vylúčenie vydržania právnickou osobou. Podľa § 872 ods. 6 Občianskeho

zákonníka možno do vydržacej doby podľa § 134 Občianskeho zákonníka započítať aj dobu držby uskutočnenej pred 01.01.1992 (t. j. pred novelizáciou Občianskeho zákonníka vykonanou zákonom č. 509/1991 Zb.), a to aj vtedy, ak ide o vydržanie veci nespôsobilej byť predmetom vydržania pred týmto dňom, príp. tiež ak ide o vydržanie subjektom nespôsobilým vydržať vlastnícke právo (t. j. právnickou osobou).

37. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery (dobromyseľnosti) podľa § 130 ods. 1 Obč. zák., sú spravidla okolnosti, týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva a svedčiace o poctivosti jeho nadobudnutia. Domnienka držiteľa, že mu vec alebo právo patrí, sa musí vždy opierať o niektorý právny úkon alebo inú právnu skutočnosť, na základe ktorých, podľa jeho presvedčenia, vec alebo právo nadobudol. Ako podmienka vydržania nestačí len subjektívne presvedčenie držiteľa o tom, že vec alebo právo mu patrí, ale je potrebné, aby držiteľ bol v dobrej viere (aby bol dobromyseľný) „s prihliadnutím na všetky okolnosti.“ Takéto posúdenie nemôže vychádzať len z už spomínaných subjektívnych predstáv držiteľa. Otázka existencie dobrej viery sa posudzuje z objektívneho hľadiska, teda podľa toho, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno od neho požadovať, nemal a nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí (napr. rozs. NS SR, sp. zn. 5Cdo/172/2009).

38. Vo vzťahu k prejednávanej právnej veci argumentoval žalobca dobromyseľnosťou jeho právneho predchodcu počnúc pridelením náhradnej pôdy. Súd je toho názoru, že oprávnenosť držby nie je možné odvodzovať od rozhodnutia o pridelení náhradných pozemkov v rámci HTÚP, t. j. v žiadnom prípade nemohla začať plynúť právnomu predchodcovi žalobcu (dedkovi žalobcu) vydržacia doba, ktorá by sa dala následne započítať v prospech právneho predchodcu otca žalobcu (vzhľadom na petit znejúci na určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva). Starý otec žalobcu nemohol byť ani dobromyseľný v tom, že mu náhradný pridelený pozemok patrí a že je jeho vlastníkom. To, že parc. č. 4408, ktorá sa nachádza na R. ulici v G., časť J., užíval, neznamená, že bol automaticky jej vlastníkom. Dňa 28.03.1969 Y. L. podal na odbor výstavby a VH MsNV v Nitre žiadosť o vydanie povolenia stavby rodinného domu, pričom medzi prílohami sa uvádza doklad o vlastníctve stavebného pozemku (výpis z pozemkovej knihy). Súd nemal v konaní preukázané, že by takýto doklad existoval a nepredložil ho ani žalobca, i keď bola jeho povinnosť v tejto časti uniesť dôkazné bremeno a preukázať tak pre toto konanie podstatnú skutočnosť, ktorá by následne mohla opodstatňovať dôvodnosť podanej žaloby. Ďalej sa súd celkom stotožňuje aj s tvrdením žalovaného, ktorý v záverečnej reči relevantne poukázal práve na skutočnosť, že starý otec (respektíve starí rodičia) žalobcu nemohli byť v žiadnom prípade dobromyseľní v tom, že im vec - nehnuteľnosť patrí, keďže preukázateľne išlo len o realizáciu užívacieho práva na základe rozhodnutia o pridelení o náhradných pozemkov, čo však nemožno stotožňovať s vlastníckym právom. Starý otec žalobcu - Y. L. tak nepochybne musel vedieť, že užíva pozemok, ktorý nevlastní, rovnako musel vedieť na základe akého právneho titulu. Ďalej z vykonaného dokazovania vyplynulo, že svedkyňa N. ako dedička sa chopila spolu s bratom Y. L. (otcom žalobcu) držby pozemku po svojom otcovi, pričom so súhlasom N. O. pokračoval vo využívaní pôdy výlučne jej brat - otec žalobcu. Predmetné pozemky mal osobne užívať otec žalobcu, brat svedkyne N. O. nikdy pozemky osobne neužívala, ale užíval ich práve otec žalobcu, a to s jej súhlasom. Ak sa žalobca považoval za dobromyseľných svojich právnych predchodcov (Y. L. v oboch prípadoch) a vydržaciú dobu odvíja od dedičského rozhodnutia z roku 1969, tak súd sa nestotožnil s týmto v konaní tvrdenou skutočnosťou. V konaní vyplynula aj skutočnosť, že jediný relevantný dokument, ktorí mali dedičia v roku 1969 k dispozícii, bolo rozhodnutie odboru pôdohospodárstva rady Mestského národného výboru v G. zn. Pôd/1978/1960 zo dňa 23.03.1960. Z jeho obsahu mala možnosť zistiť, že ním starý otec žalobcu nenadobudol vlastnícke právo k pozemku parc. č. 4408. V predmetnom rozhodnutí sú citované ustanovenia nar. vlády 47/55 Zb. tak vo výroku ako aj v odôvodnení rozhodnutia. Podľa názoru súdu ani odvodzovanie začiatku plynutia vydržacej doby od druhého dedičského rozhodnutia v roku 1981 nie je podľa súdu správne. Súd sa už v predchádzajúcom texte odôvodnenia zaoberal rozhodnutím Štátneho notárstva zo dňa 23.09.1981 a vo vzťahu k prípadnej dobromyseľnosti ako aj plynutiu vydržacej doby súd konštatuje, že ak dedič Y. L. predložil notárovi LV č. XXXX, muselo mu byť zrejme, že porúčiteľ Y. L. nie je na predmetnom liste vlastníctva evidovaný ako vlastník, resp. podielový spoluvlastník. Otec žalobcu, ktorý bol aj bratom svedkyne N. O., i keď spísal podanie o zápis do evidencie katastra zo dňa 25.09.1981, v zmysle dedičského rozhodnutia D 635/69-12, nedoručil ho na stredisko geodézie, čo vyplýva z vyjadrenia Okresného úradu G., katastrálny odbor, zo dňa 03.05.2021.

39. Skutočnosť, že otec žalobcu požiadal o vydanie stavebného povolenia a povolenie mu bolo aj vydané, nie je v rozpore s vl. nar. č. 47/1955 Zb., pretože podľa ustanovenia § 9 náhradný užívateľ

mal oprávnenie tak na podanie návrhu na zmenu podstaty náhradného pozemku (tak došlo aj k vyňatiu 300 m² z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, vydaniu stavebného povolenia, ktoré bolo i prerušené, kolaudačného rozhodnutia). Preto nemožno uzavrieť, že by štátny orgán pracoval s informáciou, že by ho považovali za vlastníka, keď inak priamo podľa uvedeného právneho predpisu mal oprávnenie na stavbu. Preto ani táto skutočnosť nepreukazuje hodnoverne dobromyseľnosť otca žalobcu ako jeho právneho predchodcu, rovnako ani svedkyne N. O., ktorá vystupovala ako žalobkyňa v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 36C/7/2020.

40. Ak už bolo uvedené, predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posudzuje sa tak subjektívne ako aj objektívne hľadisko. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí, ak to bol čo aj len domnelý právny dôvod, teda ide o to, aby držiteľ bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu taký právny titul svedčí. Treba vychádzať zo zásady, že predpokladom oprávnenosti držby je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje navonok a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Zároveň je ale podstatné aj to, či držiteľ veci pri normálnej opatrnosti, ktorú so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu možno od každého subjektu rozumne požadovať, mal, resp. mohol mať, alebo nemal, prípadne nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec patrí.

41. Vydržanie ako originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva musí byť preukázaný splnením jednotlivých podmienok vydržania (právny dôvod držby, jej oprávnenosť, nepretržitosť a nerušenosť (napr. rozs. NS SR, sp. zn. 5Cdo/92/2008).

42. V tomto prípade nešlo o oprávnenú držbu pozemkov, nemožno ju oprieť ani o domnelý právny titul, pretože z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že otec žalobcu si musel byť vedomý (i keď tvrdia iné), že jeho otec nenadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, keďže mal k dispozícii predmetné rozhodnutie o pridelení náhradného pozemku do užívania.

43. Oprávnená držba môže spočívať v omyle držiteľa, ktorý sa domnieva, že je vlastníkom držanej veci alebo subjektom vykonávaného práva. Oprávnená držba nemôže spočívať v takom omyle držiteľa, ktorému sa tento mohol pri bežnej opatrnosti vyhnúť. Omyl držiteľa musí byť ospravedliteľný. Omyl je ospravedliteľný, ak k nemu došlo napriek tomu, že myliaci postupoval obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého vyžadovať. Omyl môže byť nielen skutkový, ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznanosti alebo v neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Vzhľadom na všeobecne uznanú zásadu „ignorantia iuris non excusat“ (neznanosť práva neospravedlňuje) vyplývajúcu zo samej podstaty práva, právny omyl držiteľa vychádzajúci z neznanosti jednoznačne formulovaného ustanovenia zákona v čase, keď sa držiteľ ujal držby, nie je neospravedliteľný. Len výnimočne možno taký omyl ospravedlniť, a to v prípade, keď znenie zákona je nejasné a pripúšťa rôzny výklad (napr. uzn. NS SR, sp. zn. 4 Cdo/283/2009).

44. S poukazom na to nemožno hovoriť ani o ospravedliteľnom omyle na strane žalobcu, respektíve jeho právneho predchodcu vo vzťahu k držbe, keďže užívanie náhradných pozemkov bolo upravené vl. nar. 47/1955 Zb.; predmetný právny predpis bol v rozhodnutiach z roku 1960 priamo uvádzaný a to aj priamo s odkazom napr. na § 9, 10 vl. nariadenia. V tomto prípade preto nemožno hovoriť ani o nejasnosti znenia právneho predpisu alebo jeho rôznom výklade, keďže úprava náhradného užívania pozemkov platila až do 18.08.1991, kedy bola zrušená zákonom č. 330/1991 Zb.

45. Pokiaľ ak aj žalobca, ako aj svedkovia tvrdili, že sporné pozemky nerušene užívali, bolo to preto, že to vyplývalo priamo z vládneho nariadenia 47/1955 Zb. a Čsl. štát to rešpektoval. Z dohody o zrušení podielového spoluvlastníctva z 20.06.1990 je celkom zrejmé, že ani jedna z podlomenín neprešla ani v podiele do vlastníctva otca žalobcu, ale podlomenina 6 a 7, ktoré boli v užívaní žalobcovho otca prešli na základe uvedenej dohody do vlastníctva Československého štátu, čo korešponduje aj so zápisom na LV č. XXX a to pre k. ú. J.. (uvedené je súladné aj s LV č. XXXX).

46. Na základe toho, že žalobca nepreukázal jednu z podmienok oprávnenej držby zo strany jeho právneho predchodcu - jeho otca a to dobromyseľnosť, súd zhodnotil, že nebola z jeho strany splnená a preukázaná jedna zo zákonných podmienok vydržania. Na základe toho sa už súd podrobne

nevyjadroval k plynutiu vydržacej doby, i keď aj tá nemohla plynúť tak, ako to uviedol žalobca, pretože Čsl. štát sa počas celého obdobia považoval za podielového spoluvlastníka dotknutých nehnuteľností a od vkladu dohody o zrušení podielového spoluvlastníctva z 20.06.1990, bol evidovaný už ako výlučný vlastník dotknutých pozemkov (parc. č. 1501 a 1502).

47. V tomto spore sa súd musel okrem listinných dôkazov vyporiadať s vyjadreniami strán sporu, preto sa tak podrobne zaoberal jednotlivými okolnosťami a skutočnosťami, nevyhnutnými pre ozrejmienie podstatných skutkových tvrdení.

48. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, pretože mal vo veci plný úspech, zatiaľ čo žalobca nedosiahol žiaden materiálne merateľný úspech. Strany sporu v priebehu konania nenavrhli a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal prípadne postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalovanému nepriznať. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa uvádzajúc, že žalobca s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie nesúhlasí. Z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, do akej miery vzal súd prvej inštancie pri hodnotení jednotlivých dôkazov do úvahy, že pozemky, ktoré sú od roku 1960 užívané rodinou L., boli predmetom dedičského konania po starom otcovi žalobcu. Práve od záverov tohto dedičského konania odvodzoval žalobcov otec svoju dobrú vieru spôsobilú založiť jeho oprávnenú držbu. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie preto žalobca považuje za neúplné, a tým aj za nesprávne. Objektívnu dobrú vieru otca žalobcu bolo potrebné hodnotiť najmä s prihliadnutím na fakt, že zákonné podmienky pre vydanie dvoch rozhodnutí o dedičstve považovalo za splnené vtedajšie štátne notárstvo. Súd prvej inštancie tak podľa presvedčenia žalobcu nedocenil niektoré pre posúdenie veci rozhodujúce skutočnosti. Závery súdu prvej inštancie možno označiť ako neucelené. Pridelená parcela číslo 4408 o výmere 899 m² bola predmetom dedičského konania číslo D635/69, a preto mala podľa názoru žalobcu spolu s ďalšími skutočnosťami viesť k záveru, že žalobcov otec spolu s jeho sestrou boli so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že im sporné pozemky spoluvlastnícky patria. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku poukázal na to, že v dedičskom spise po Y. L., zomr. XX.XX.XXXX sa nenachádzajú žiadne listiny, na základe ktorých by notár mal preukázať, že poručiteľ bol vlastníkom uvedenej parcely. Preto nebolo možné považovať rozhodnutie štátneho notárstva z roku 1969 za hodnoverné.

50. S ohľadom na uvedené mal to byť práve štát, ktorý mal dbať na svoj majetok a uviesť ho do súladu so skutočným stavom. Pokiaľ štátny orgán v dvoch samostatných rozhodnutiach potvrdil nadobudnutie spoluvlastníckeho práva otcovi žalobcu a jeho sestre, malo byť uzavreté, že dobrá viera žalobcu otca nemohla byť vylúčená len na základe existencie rozhodnutia Mestského národného výboru v G. z roku 1960. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 17.04.2013, sp. zn. 22Cdo/3249/2011 s tým, že pokiaľ štátne orgány opakovane potvrdia nadobudnutie vlastníckeho práva určitému okruhu osôb, javí sa primeranou úvaha, že tie nebudú robiť vo vzťahu k majetku, ktorý má byť práve vo veci vlastníctve štátu samotného, pretože je možné predpokladať vedomosť príslušných orgánov štátu o jeho vlastnom majetku. Pokiaľ tak napriek tomu učinia, musia ísť dôsledky takéhoto postupu predovšetkým na úkor práve štátu a činnosti jeho orgánov.

51. S poukazom na uvedené podľa názoru žalobcu, štátny notár mal mať vedomosť nielen o relevantných právnych predpisoch, medzi ktoré patrilo aj nariadenie vlády, ale mal mať vedomosť aj o majetku, ktorý má byť vo vlastníctve štátu samotného a o ktorého ochranu sa má starať. Rozhodnutie štátneho notára vyvolalo u otca žalobcu a jeho sestry dôveru v správnosť osvedčených skutočností. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 03.12.2007, sp. zn. I. ÚS 544/06.

52. Podstata dobrej viery právnych predchodcov žalobcu vychádzala z právnych aktov, na základe ktorých sa najskôr žalobcov starý otec a po jeho smrti žalobcov otec spolu s jeho sestrou chopili držby nehnuteľností. Posudzovanie dobrej viery sa tu koncentruje do otázky, či bolo ospravedliteľné, aby žalobcov otec považoval tieto akty za právny titul nadobudnutia vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam. Omyl žalobcovho otca vyvolal samotný orgán štátu, preto nejde o otázku o čom bol žalobcov otec presvedčený, ale otázku, po čom musel byť presvedčený. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu

Českej republiky zo dňa 27.10.2011, spisovej značky 22 Cdo 1085/2010, podľa ktorého titulom, o ktorý sa opiera oprávnená držba, môže byť aj rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva, a to aj v prípade, ak poručiteľ v skutočnosti nebol vlastníkom.

53. Žalobca ďalej v odvolaní uviedol, že pre súd prvej inštancie bol určujúcim úsudok, že nebolo možné urobiť záver, že právni predchodcovia žalobcu nevedeli o tom, že rozhodnutím Mestského národného výboru v G. z roku 1960, ktorým došlo len k vzniku práva náhradného užívania, nemohol starý otec žalobcu nadobudnúť vlastnícke právo k spornej pôde. Súd sa však v odôvodnení napadnutého rozsudku nezaoberal vecou aj z toho hľadiska, či sa žalobcov otec a jeho sestra neujali oprávnenej držby na základe dedičského rozhodnutia z roku 1969 respektíve 1981. V danom prípade súd prvej inštancie požadoval od žalobcu taký stupeň preukázania oprávnenosti držby, ktorá by hraničila takmer s istotou. Podľa názoru žalobcu, kladenie takýchto nárokov nie je s prihliadnutím na v tej dobe existujúci stav spoločnosti akceptovateľné. Podľa názoru žalobcu aj s prihliadnutím na dlhodobosť držby, či obtiažnosť reprodukovanie jednotlivých udalostí, ku ktorým došlo pred šesťdesiatimi rokmi, nebolo korektné. Žalobcov starý otec a po jeho smrti aj otec žalobcu platili štátu z dotknutých pozemkov pravidelne poľnohospodársku daň, pričom štátne orgány sa vtedy pri vyberaní dane správali k žalobcovmu starému otcovi a potom aj k jeho otcovi ako k vlastníkovi.

54. Žalobca poukázal na právny názor Najvyššieho súdu Českej republiky v jeho rozsudku zo dňa 01.07.2009, sp. zn. 22Cdo 4484/2007, podľa ktorého z daného obdobia a podmienok nie je možné na držiteľa klásť rovnaké nároky ako v stabilizovanom právnom štáte rešpektujúcom tradičné a vžitie princípy občianskeho práva. Žalobca poukázal aj na § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V závere poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.11.2018 spisovej značky II. ÚS 484/2015.

55. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca navrhol zmeniť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a žalobe vyhovieť.

56. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný s poukazom na argumentáciu súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku a na ustanovenie § 9 nariadenia číslo 47/1955 Zb. s konštatovaním, že dedičské rozhodnutia nemohli byť sami osebe podkladom pre vznik vlastníckeho práva, ak poručiteľ nebol vlastníkom veci v čase svojej smrti. Ak aj takéto dedičské rozhodnutie otec žalobcu použil na účely stavebného konania, nespôsobuje to vznik vlastníckeho práva k stavebnému pozemku. Stavebný úrad neodôvodnil riadne svoje rozhodnutie, pretože nie je zrejmé, či stavebné povolenie vydal na základe § 9 ods. 2 nariadenia číslo 47/1955 zberky. Poukázal ďalej na predpoklady vydržania a § 129, § 130, § 134 Občianskeho zákonníka. Poukázal aj na viaceré rozhodnutia súdnych autorít, ktoré rozoberali otázku oprávnenej držby, omylu, a vydržania ako takého. Rozhodnutie mestského národného výboru z roku 1960 nemohlo vyvolať presvedčenie o vlastníctve sporného pozemku. Starým rodičom nezačala plynúť vydržacia lehota, lebo nemali titul nadobudnutia sporného pozemku. Podľa žalovaného, žalobca nebol rovnako dobromyseľným držiteľom, pretože dedičské rozhodnutie samo osebe nemôže založiť vlastnícke právo. V čase vydania dedičských rozhodnutí právny poriadok vydržanie nepoznal. Vydržanie sa do právneho poriadku vrátilo 1. apríla 1983. Žalovaný ďalej poukázal na to, že keby aj bolo pripustené, že vydržanie bolo odvodzované od rozhodnutia v dedičskom konaní zo dňa 09.06.1969, vydržacia doba by neuplynula skôr ako 01.04.1984, čo je 3 roky po tom, kedy sa otec žalobcu oboznámil s listom vlastníctva číslo XXXX. Žalobca navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať náhradu trov konania.

57. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril reagujúc na argumentáciu žalovaného vo vyjadrení žalobca tak, že aj rozhodnutie o povolení stavby rodinného domu založil kompetentný stavebný orgán na existencii rozhodnutí štátneho notárstva. Zo záznamu odboru výstavby a vodného hospodárstva Mestského národného výboru v G. zo dňa 27.10.1981 sa uvádza, že podľa štátneho notárstva v G. je otec žalobcu vlastníkom parcely č. 4408/6 v podiele dvoch tretín. Dňa 28.10.1981 stavebný orgán vydal stavebné povolenie, na základe ktorého začal otec žalobcu stavať rodinný dom.

58. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu

je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

59. Podľa § 137 písm. c/ CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

60. Odvolací súd primárne konštatuje, že v tomto prípade zákon umožnil žalobcovi podať žalobu v tomto znení, pretože žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Bezosporu tvrdí, že právny predchodca je (bol ku dňu smrti) vlastníkom nehnuteľnosti a v evidencii zapísaným vlastníkom nehnuteľnosti je žalovaný. Naliehavý právny záujem v tomto prípade neruší ani skutočnosť, že následne by muselo prebehnúť dedičské konanie, pretože bez toho by nebolo možné obísť „dedičské deklaratórne nadobudnutie vlastníctva“ určovacou žalobou.

61. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

62. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

63. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04).

64. Súd je povinný rozsudok odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, čo je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z Listiny základných práv a slobôd ako aj z článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnymi závermi. Stav, kedy rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP vedie v konečnom dôsledku k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, musí ho odvolací súd zrušiť, pretože inak by zaťažil konanie vadou, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

65. Odvolací súd poukazuje na odvolanie žalobcu, ktorý okrem naplnenia iných dôvodov nesprávnosti záverov napadnutého rozsudku poukazoval aj na skutočnosť nedostatočne odôvodneného rozhodnutia vo vzťahu k otázke tvrdeného vydržania nehnuteľnosti (pozri bod III. posledný odstavec odvolania). Podľa záveru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace základné procesné práva, a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Porušenie práva spočívalo v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku vo vzťahu k tvrdenému vydržaniu, ktoré tvrdenia obsahovali vstup do oprávnenej držby žalobcovho právneho predchodcu (otca) na základe rozhodnutí štátneho notárstva. Nesprávny procesný postup spočíval aj v záveroch uvedených v bode 56 napadnutého rozsudku s konštatovaním prvoinštančného súdu, že vykonaným dokazovaním bolo tiež preukázané v priebehu konania, že notár vychádzal pri vydaní prvého dedičského rozhodnutia v roku 1969 podľa všetkého výlučne z informácií a údajov odovzdaných zo strany dedičov s tým, že dedičia ich považovali za postačujúce. Takýto záver potom vyústil v záver prvoinštančného súdu o „nehodnovernosti“ rozhodnutia štátneho notára. Podľa

názoru odvolacieho súdu takýto záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pretože z obsahu spisu nevyplýva, že súd prvej inštancie dal v rámci dokazovania pripojiť dedičský spis z roku 1969, alebo, že tento bol súčasťou súdneho spisu Okresného súdu Nitra spisovej značky 36C/7/2020, a či bol obsah dedičského spisu predmetom vykonaného dokazovania (z obsahu záznamu na č. I. 257 vyplýva len potreba vyhotovenia ftc. č. I. 405-410). Vzhľadom na uvedené a ďalšie potrebné skúmania, ktoré uvedie odvolací súd nižšie, bolo možné považovať vyššie uvedený nesprávny procesný postup za zakladajúci dôvodnosť zrušenia napadnutého rozsudku a jeho vrátenia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

66. Odvolací súd pre vec samu uvádza, že podstatou tohto sporu sú okolnosti „vlastníckeho“ osudu nehnuteľnosti, ku ktorej žalobca tvrdí existenciu vlastníctva svojho právneho predchodcu (zomrelého otca). Žalobou uplatňoval a tvrdeniami argumentoval nadobudnutie vlastníckeho práva odvodeného od pôvodne kúpeného nahradeného pozemku predmetným pozemkom a taktiež argumentoval existenciou nadobudnutia vlastníckeho práva jeho právneho predchodcu vydržaním.

67. Odvolací súd pre zhutnenie postupu súdu prvej inštancie v ďalšom konaní poukazuje na správnosť zistených skutočností a záverov podľa odôvodnenia súdu prvej inštancie, ktoré sa týkali toho, že parc. č. 2652/3 nadobudol Y. L., zomr. XX.XX.XXXX, ako kupujúci od L. W. ako predávajúceho na základe kúpnej zmluvy zo dňa 03.06.1958, ktorá spĺňala všetky náležitosti a k predmetnému prevodu bol udelený aj v tom čase potrebný súhlas. Táto parcela sa nachádzala na Z., čo bolo v konaní preukázané výpoveďou svedkyne N. O., pričom dedko žalobcu ju kúpil za 6 000 Kčs.

68. Správnym záverom bolo aj to, že neb. Y. L. a manž. sa nestali vlastníckymi pozemku parc. č. 4408 v časti 899 m² v roku 1960. Z listín, ktoré sú súčasťou spisu, vyplýva, že na základe rozhodnutí odboru pôdohospodárstva rady Mestského národného výboru v G. zn. Pôd/1978/1960 zo dňa 23.03.1960 ako aj zn. Pôd/7337/1960 zo dňa 26.07.1960 je zrejmé, že došlo u nich len k vzniku práva náhradného užívania pozemku. Schválením projektu HTÚP a nadobudnutím jeho účinnosti dochádzalo k vzniku právneho titulu - práva náhradného užívania pozemkov ako osobitného užívacieho inštitútu. Išlo teda o postup podľa vládneho nariadenia číslo 47/1955 Zb. Odvolací súd k tomuto len uvádza, že s poukazom na § 1 tohto nariadenia (pojem a účel) a skutočnosť, že zákonodarca zrušil uvedené nariadenie zákonom č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách, nebolo možné ani v podmienkach bývalého štátneho zriadenia uvažovať o inom výklade právnych noriem z pohľadu obsahu a ich významu, ktoré jednoznačne rozlišovali „vlastníctvo“ a náhradné užívanie. Nebolo teda možné uvažovať o tom, že starý otec žalobcu nadobudol vlastnícke právo k „nahradenému“ pozemku. Do úvahy tiež prichádza vysporiadanie sa s právnymi následkami skutočnosti, že nariadenie, na základe ktorého prišlo k prideleniu náhradného pozemku bolo zrušené (pozri napr. § 42 zák. č. 330/1991 Zb.). Uvedené „zrušenie nariadenia“ síce nemá priamy vplyv na posúdenie vydržania v skoršom období, ale je potrebné vyhodnocovať aj možný „právny osud“ pozemkov pridelených do náhradného užívania.

69. Odvolací súd poukazuje aj na správnosť záverov, podľa ktorých vzhľadom na to, že porúčiteľ Y. L., zomr. XX.XX.XXXX, nemohol byť vlastníkom predmetných nehnuteľností (pozn. odvolacieho súdu: z dôvodu získania práva užívania v roku 1960) ku dňu svojej smrti (boli s manž. len ich užívateľmi), nemohli dedičia, t. j. N. O. (vystupujúca ako žalobkyňa v konaní 36C/7/2020) ako aj neb. brat Y., nadobudnúť vlastnícke právo k sporným pozemkom (pozn. odvolacieho súdu: pokračujúc tak vo vlastníctve po právnych predchodcoch na základe uvedenej „výmeny“ z roku 1969). Samotné dedičské rozhodnutia nemohli deklarovať vlastnícke právo dedičov. Samotné dedičské rozhodnutia nemohli deklarovať (zrejme malo byť správne konštituovať) vlastnícke právo dedičov. Uvedené závery boli správne. Odvolací súd len dodáva, že odôvodnenie v uvedenej časti prvoinštančného súdu smerovalo k odôvodneniu absencie kontinuity vlastníctva dedením na základe prvého z dôvodov a tvrdení žalobcu v žalobe.

70. Predčasným, a preto aj nesprávnym záverom súdu prvej inštancie v ďalšom obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku ale bolo, že rozhodnutie Štátneho notárstva D 635/69 z 23.09.1969 nemožno považovať za hodnoverné, pričom aj z takejto charakteristiky nebolo možné zistiť úvahy o právnych následkoch. Išlo práve nielen o nesprávnosť záverov a procesného postupu súdu prvej inštancie z dôvodu, že podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku notár mal vychádzať „podľa všetkého“ pri vydávaní rozhodnutia z roku 1969 výlučne z údajov a informácií odovzdaných zo strany dedičov, a teda zo záverov, ktoré nemali oporu vo vykonanom dokazovaní (obsahom spisu D635/69), ale aj z dôvodu, že konštatovanie „nehodnovernosti“ rozhodnutia štátneho orgánu alebo štátneho notára, ako tomu bolo

v tomto prípade, v sebe automaticky nekumuluje nulitu rozhodnutia, už vôbec nie absenciu „hodnoty poznania“, z ktorého môže prameniť pre jeho adresáta (človek, občan, účastník konania) presvedčenie, ktoré v súhrne s inými okolnosťami prípadu môže založiť záver o vstupe do oprávnenej držby veci. Inými slovami súd prvej inštancie dostatočne nezaujal postoj k druhému z tvrdených skutočností odôvodňujúcich dôvodnosť podanej žaloby, t. j. na základe vydržania.

71. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

72. Podľa § 130 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak zákon neustanovuje inak, má oprávnený držiteľ rovnaké práva ako vlastník, najmä má tiež právo na plody a úžitky z veci po dobu oprávnenej držby.

73. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

74. Podľa § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka, do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

75. Podľa § 868 Občianskeho zákonníka, pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

76. Podľa § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak ide o vydržanie vlastníckeho práva k pozemku podľa tohto zákona, kde na základe doterajších predpisov bolo možné nadobudnúť len právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemkov, môže si oprávnená osoba započítať čas, po ktorý jej právny predchodca mal pozemok nepretržite v držbe aj pred účinnosťou tohto zákona.

77. Podľa čl. 2 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

78. Podľa § 215 ods. 1 CSP, súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

79. Podľa § 150 ods. 2 CSP, na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

80. V ďalšom konaní je potrebné prihliadnúť na skutočnosť, že právni predchodcovia žalobcu dostali za svoj vlastnícky pozemok náhradu v roku 1960 (podľa nariadenia 47/1955 Zb.) v podobe predmetného sporného pozemku, pričom správnym zistením bolo, že ho nadobudli a zaplatili zaň kúpnu cenu. Predmetný pozemok dlhodobo užívali. Je tiež treba zobrať do úvahy, že spoločenské reálie rozhodujúceho obdobia nepoznali tie isté východiskové hodnoty právneho povedomia, ale tiež dostupnosti informácií v porovnaní s dneškom. Treba tiež prihliadnúť na dlhotrvajúci stav užívania, pričom je potrebné zistiť charakteristiku takého užívania v podobe držby (jej oprávnenosti), jej trvania, v spojení s tou ktorou aktuálnou právnou úpravou vydržania právnymi predpismi, až následne možno spravodlivo dospieť k záveru o existencii alebo neexistencii vydržania predmetných nehnuteľností nielen žalobcom, ale najmä jeho právnym predchodcom, jeho otcom. V tejto súvislosti je potrebné zobrať do úvahy skutočnosť, že osoba, ktorej sa nutne posudzovanie vydržania najmä týka, už nežije. V zmysle vyvažovania potreby bazálneho skutkového stavu, ktorý súd zisťuje v spojení najmä s iniciatívou strán sporu, súd vždy musí vyžiadať ďalšie tvrdenia, pokiaľ sú pre spor podstatné a rozhodujúce (§ 150 ods. 2 CSP). Odvolací súd uvádza príkladom uvádza súdom vyžiadané tvrdenia k okolnosti, či v minulosti právny predchodca uplatňoval nároky (napr. vrátenie pozemku) vo vzťahu k pôvodnému vlastníckemu pozemku, kedy a s akým výsledkom. V prípade spornosti uvedeného tvrdenia vyžadanej strany sporu sa vykonáva dokazovanie. Takáto skutočnosť by mohla odhaliť vedomosť právneho predchodcu a trvanie oprávnenej nerušenej držby.

81. Zo zistených skutočností, vzhľadom na vyššie uvedené, je treba sa vysporiadať aj so zákonnou prezumpciou oprávnenosti držby v prípade jej pochybnosti (§ 130 ods. 1 posl. veta zák. č. 40/1964 Zb.).

Odvolačný súd poukazuje na (použiteľný) rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky 22 Cdo 1335/2016 zo dňa 21.09.2016, ktorý poukázal na skorší rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.10.2011, sp. zn. 22 Cdo 1085/2010, uverejnenom pod číslom 90/2012 „Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek“, v pôvodnom jazykovom znení, „...že titulom (byť i putatívny), o ktorý sa opiera oprávnená držba, môže byť i rozhodnutie o vypořádání dědictví, a to i v případě, že zůstavitel ve skutečnosti nebyl vlastníkem věci. Rozhodnutí státního notářství tak může být domnělým titulem, od kterého žalovaní mohou odvozovat dobrou víru ve vlastnictví sporných pozemků. Z uvedeného je zjevné, že se nejedná o otázku doposud neřešenou; s již ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu je napadené rozhodnutí v souladu.“ V tomto prípade odvolací súd poukazuje na existenciu tvrdení žalobcu, ktoré spočívali v existencii rozhodnutia štátneho notára, o ktorý (byť aj) putatívny titul opiera žalobca tvrdenia o vstupe jeho otca do oprávnenej držby, ako predpokladu vydržania.

82. Skutočnosť že právni nástupcovia mohli disponovať alebo disponovali rozhodnutím o pridelení náhradného pozemku z roku 1960, samo osebe nezakladá absenciu možnej dobromyseľnosti pri vstupe do držby a jej trvaní, pretože nemožno bez ďalších relevantných zistení klásť rovnaké nároky vedomosti osôb pre posudzovanie právnych následkov zahrnutia vlastníckych pozemkov do hospodárskych pozemkových úprav s pridelením náhradného pozemku do užívania. Inými slovami, či možno spravodlivo pričítať otcovi žalobcu nutnú vedomosť o právnych dôsledkoch existencie náhradného pozemku podľa rozhodnutia z roku 1960, ktorý sa spája s vlastníctvom pôvodného pozemku za súčasnej existencie dedičského rozhodnutia z roku 1969, resp. rozhodnutia štátneho notára z roku 1981, je potrebné vyhodnotiť súdom prvej inštancie s prihliadnutím na východiská vtedajšieho obdobia (a s poukazom na bod 80 tohto uznesenia). Je treba poukázať tiež na to, že rozhodnutie o pridelení náhradného pozemku bolo z roku 1960 a dedičské rozhodnutie štátneho notára z roku 1969 (resp. 1981).

83. Vzhľadom na rozhodujúce skutočnosti tohto prípadu je teda potrebné vyhodnotiť otázku existencie vstupu do oprávnenej držby otca žalobcu s prihliadnutím na existenciu rozhodnutia štátneho notárstva z roku 1969 s tým, že je potrebné vyhodnotiť, či dedičské rozhodnutie z roku 1969 mohlo (vzhľadom na okolnosti) vyvolať u právneho predchodcu žalobcu predstavu o dobromyseľnosti v tom, že mu pozemok patrí. Za tým účelom súd prvej inštancie môže vyžiadať ďalšie tvrdenia (§ 150 ods. 2 CSP). Pokiaľ súd prvej inštancie má prísť k záveru o tom, že štátny notár vychádzal pri rozhodovaní v roku 1969 len z údajov právnych predchodcov žalobcu, potom bude musieť poukázať z akého dôkazu alebo nepopretého tvrdenia strán čerpal. Podľa názoru odvolacieho súdu, ani záver prvoinštančného súdu o „nehodnovernosti“ dedičského rozhodnutia z roku 1969 samo o sebe bez ďalšieho relevantne nevytvára o súvislostiach vydržania.

84. Ďalšími rozhodujúcimi skutočnosťami boli okolnosti ohľadne vydania doplňujúceho dedičského rozhodnutia v roku 1981, pričom treba brať na zreteľ, že ide taktiež o rozhodnutie štátneho orgánu, ktoré nebolo zrušené a bolo určené jeho adresátom s dôsledkami možnej predstavy určitého stavu pre jeho adresátov. Inými slovami, pokiaľ otec žalobcu vstúpil do oprávnenej držby v roku 1969, a ani zo zistení súdu prvej inštancie ohľadne okolností doplňujúceho dedičského rozhodnutia z roku 1981 (alebo iných okolností) nevyplynie žiadna okolnosť narušujúca oprávnenú držbu, s prihliadnutím na existenciu rozhodnutí štátneho notára je v prípade pochybností potrebné prihliadnuť na držbu, ako na držbu oprávnenú.

85. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

86. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia

opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).